

Bulgaren in Österreich
Българи
в Австрия

€ 2,50

29

9—10/2011

www.bulgaren.org

DIE EINZIGE BULGARISCHE ZEITSCHRIFT IN ÖSTERREICH

**Неизвиненото
отсъствие
на майчиния език**

**Die unentschuldigte
Abwesenheit
der Muttersprache**

8-11

Аз
съм
Българче!

Избори на
промоция – 2 в 1

Wahlen in Aktion
„nimm 2, zahl' eine“

6-7

Inhalt &

Redaktion

3 You've Got Mail

Aktuell

4–5 Kurznachrichten

6–7 Wahlen in Aktion
„nimm 2, zahl' eine“

Hauptthema

8–11 Die unentschuldigte Abwesenheit
der Muttersprache

Interview

12–15 Weschdi Raschidow,
Kulturminister

Meinungen

16 Griechenland lebt
vom Geld der EU

Wir stellen vor

17 LGS Personal verbindet den richtigen
Menschen mit dem richtigen Job

18–19 Davor Sertic,
Unternehmer

Das unbekannte Bulgarien

20 Hissar – von den Thermen bis
zum Spa Kurort

Das unbekannte Österreich

21 Auf den Spuren Gustav Klimts
am Attersee

Bildung/Gesetze/Finance

22 Die Schule in Österreich

23 Europäisches Mahnverfahren

24 Die Zukunft der Jugend

Geschichte

25 Der Nationalfeiertag Österreichs

Leben

26–27 Wir treffen uns online

Kultur

28–29 Hl. Ivan Kukulzel
Programm der bulgarischen Kirchen
(Bulgarisch)

Information

30 Kulturprogramm

31 Kleinanzeigen, Handbuch

IMPRESSUM

Herausgeber

Kulturverein
Bulgaren in Österreich

Chefredakteurin

Elitsa Karaeueva Devrnja

Stv. RedakteurInnen

Elitsa Tsenova

Redaktion

Bulgarisch

Valentina Petrova

Yordan Gergov

Deutsch

Christina Oppermann-Dimow

Julia Kovatchev

Freie MitarbeiterInnen

Karolina Dimitrova

Blaga Zlateva

Lyudmila Handzhiyska

Graziela Stoyanov

Plamena Aleksandrova

Grafik & Design

Elitsa Karaeueva Devrnja

Goran Devrnja

Mario und Stefka Nikolovi

Lektorat

Lyubomira Karaleeva

Verteilung

Tatyana Ribarska

Marketing

Elitsa Karaeueva

Druck

Prime Rate Kft.

Cover

Mario und Stefka Nikolovi

Adresse

1020 Wien,

Vorgartenstrasse 122/460

www.bulgaren.org

www.bulgaren.org/melangebulgaren

E-Mail verein@bulgaren.org

spodeleno@bulgaren.org

Erscheinung

Bulgaren in Österreich

erscheint jeden zweiten Monat.

Preis € 2,50

Abonnement

Kulturverein

Bulgaren in Österreich

Erste Bank, PLZ 20111,

Kontonr. 28714074000

ISSN 2074-2746 (Print)

ISSN 2074-8450 (Online)

Die Materialien geben ausschließlich
die persönliche Meinung der Autoren
wieder und unterliegen nicht dem
Verantwortungsbereich der Zeitschrift.

Скъпи читатели,

Докато в Австрия през юли на места преваля сняг, в България температурите достигаха 39° С. Въпреки тези метеорологични разлики и в двете държави не ни подмина думата „криза“. Тя присъстваше трайно в новините, независимо дали ставаше дума за финансова, социална или духовна криза.

Кризата често е оправдание и за оскъдня бюджет за образование. Дали децата ни, живеещи зад граница, ще получат неизвинено отсъствие по български език? Този и други болезнени въпроси, свързани с изучаването на майчиния език, разискваме в основната тема на броя (стр. 8–11).

Поради кризата от 30 години в София не бе откриван музей. Един скулптур влезе в ролята на министър и започна да променя културното пространство в столицата. Как точно се случва това ще разберете от самия министър на културата Вежди Рашидов (стр. 12–15).

Разразилата се в началото на лятото криза ни изправи пред реалната заплаха от фалит на държава, член на ЕС – Гърция. На този проблем е посветена коментарната ни рубрика (стр. 16).

Макар че още дълго политиките ще говорят за различни видове кризи, ние ще се измъкнем от тях с една разходка до Атерзее или СПА-уикенд в Хисаря (стр. 20–21).

Приятно четене!

Елица Каранева,
главен редактор

Liebe LeserInnen,

während es in Österreich im Juli stellenweise geschneit hat, haben die Temperaturen in Bulgarien 39 Grad erreicht. Trotz dieser meteorologischen Unterschiede haben wir das Wort „Krise“ in beiden Ländern nicht vermisst. Es war in den Nachrichten dauernd präsent, unabhängig davon, ob es um eine wirtschaftliche, soziale oder geistige Krise ging.

Die Krise ist oft eine Rechtfertigung für das spärliche Budget für die Bildung. Werden unsere Kinder, die im Ausland wohnen, eine Abwesenheit in Bulgarischunterricht bekommen? Diese und andere heikle Fragen, die mit dem Erlernen der Muttersprache verbunden sind, diskutieren wir im Hauptthema der Ausgabe (S. 8–11).

Der Krise wegen wurde in Sofia 30 Jahre lang kein neues Museum eröffnet. Ein Bildhauer hat sich in die Rolle eines Ministers versetzt und hat begonnen, den Kulturraum in der Hauptstadt zu verändern. Wie das geschehen ist, erfahren Sie vom Kulturminister Weschdi Raschidow selbst (S. 12–15).

Die Krise, die am Anfang des Sommers ausgebrochen ist, hat uns vor die reale Bedrohung gestellt, dass ein EU-Mitgliedsstaat Pleite geht – Griechenland. Diesem Problem ist unsere Kommentarrubrik gewidmet (S. 16).

Obwohl die Politiker lange noch über unterschiedliche Arten von Krisen reden werden, verabschieden wir uns zu einem Spaziergang nach Attersee oder einem SPA-Wochenende in Hissar (S. 20–21).

Ein genussvolles Lesen wünscht Ihnen Ihre Redaktion!

Ihre Chefredakteurin
Elitsa Karaeneva

ОБРАТНА ВРЪЗКА YOU'VE GOT MAIL

Скъпи читатели, благодарим ви за многобройните писма на електронната ни поща spodeleno@bulgaren.org. Някои от тях публикуваме по-долу. Очакваме и вашите мнения на посочения адрес!

Liebe LeserInnen, schreiben Sie uns Ihre Meinung – bitte mit vollem Namen und Ort per E-Mail spodeleno@bulgaren.org.

28/2011, „За“ и „против“ атомната енергия“

Статията има своите аргументи, но все пак не живеем ли във време, когато вече развиваме алтернативни източници на енергия?!

Христо Кунчев, Грац

28/2011, „А ти интегрира ли се?“

Интеграцията е нещо много лично – някои просто не я искат и по им изнася да се оплакват и да обвиняват австрийците. Да, аз се интегрирах!

Станка Малишева, Виена

28/2011, „А ти интегрира ли се?“

На мен ми се струва, че вече не бива да говорим за емигранти и имигранти. Това, че работя в Австрия, не ме прави емигрант. Това са остарели понятия, които не са съотнесими към днешната реалност.

Васил Въчев, Залцбург

Уважаема редакция, в книгката на Цанка Съчкова „Изминалото на Церова кория“, издадена през 1993 г., прочетох

следното: „Близо до Виена, във Виенската гора, има издигнат паметник, на който пише: „Тук почива Стефан Радев Чаталов от с. Церова кория, Великотърновско, загинал за свободата на поробеното българско население от Македония и Одринско (1866–1904)“. Аз съм потомък на рода Чаталови и искам да открия и посетя този паметник във Виенската гора. Направих постъпки пред различни виенски институции да ми посочат къде се намира, но уви и досега не могат да ми помогнат. Ще се радвам, ако успеете да направите това чрез списанието и да удостоим с необходимата почит и уважение забравените български патриоти.

С уважение,
Валентин Вичев,
Шумен, България

28/2011, „Sind die Bulgaren Spitze?“

Nach der Lektüre des Beitrages von Frau Dragomira Nikova im Heft 28, welcher selten ausgewogen und trotzdem punktgenau, also mit Sicherheit von Bulgaren schwehr verdaulich ist, mich total begeisterte, würde ich wahnsinnig gerne mit dieser Dame bei Gelegenheit ein Gespräch führen. Ein Mensch mit so einer feinen Klinge ist nicht nur sehr intelligent, sondern auch ein herforragender Analytiker.

Herzliche Grüße
Georg Stojanoff

ПЕТЯ ИЧЕВА Е НОВИЯТ РЪКОВОДИТЕЛ НА СЛУЖБА ТЪРГОВСКО-ИКОНОМИЧЕСКИ ВЪПРОСИ, ПОСОЛСТВО НА Р БЪЛГАРИЯ ВЪВ ВИЕНА.

Тя зае поста от 1 август, като замени досегашния ръководител г-н Арнаудов, чийто мандат изтече. Петя Ичева е служител на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, дирекция Външноикономическа политика.

AM 11. AUGUST FAND DIE PAN-GAEA ZEREMONIE ZU EHREN DES KÜNSTLERS MILAN VUKOVICH, IM ST. BASILIUS SAAL DES GARTENPALAIS PENZING, STATT.

Sein Bild zum Thema „Unsere Gesellschaft von Heute und Morgen“ wurde vom IDEA Society Obmann, Dr. Stoev (re.), entgegengenommen. Unter den Ehrengästen befanden sich auch die Botschaftsrätin von Georgien, Sofie Sakvarelidze und der Direktor des Art Forums, Thomas Frankl.

200 МИЛИОНА ЕВРО СА ЗАГУБИТЕ ЗА ТУРИЗМА В АВСТРИЯ ЗАРАДИ СТУДЕНТО И ДЪЖДОВНО ЛЯТО. Лошото време доведе до отмяна на резервациите за почивки и намаляване на нощувките със 7% спрямо 2010 г. Ако през миналата година само през юли в страната са нощували 14,5 милиона почиващи, то през 2011 г. те са малко с около 1 милион. По-оскъден на слънце юли не е имало от 2000 г. През това лято в много области на страната дори превалява сняг.

В същото време в България се отбелязва един от най-силните туристически сезони през последните години. Очаква се приходите от нощувки по Черноморието да отбележат ръст с 10 до 15% спрямо 2010 г.

Български имена в афиша на Седмицата на модата във Виена

Дуото Бипоне и дизайнерката Анелия Пешев представят свои колекции

Световния конгрес *Master of Tailors* в Рим през август, дизайнерското дуо **БИПОНЕ** ще участва със собствено шоу в *Седмицата на модата във Виена* (14. 9., 18 ч., MQ).

Представянето на новата колекция на дизайнерката Анелия Пешев ще се състои на 17 септември от 19 ч., MQ.

Повече информация за модния форум на: www.mqviennafashionweek.com

След като спечелиха специалната награда на *Humanic* за дизайн на обувки по време на *Haute Couture Austria Award 2011* и представиха Австрия на

Bulgarische Namen bei der MQ Vienna Fashion Week

Das Designer Duo Bipone und die Designerin Anelia Peshev präsentieren neue Kollektionen

Nachdem das Designer Duo Bipone den *Haute Couture Austria Award 2011* in der Kategorie Schuhdesign bei „Humanic“ gewann, und an dem 34. „World Congress of Master Tailors“ in Rom in

August mit ihrer opulenten Kreation Österreich bei der Couture Auszeichnung – „Goldene Nadel“ vertrat, nimmt das junge Duo auch mit eigener Bipone Fashion Show an der *MQ Vienna Fashion Week* teil (14. September, 18 Uhr, MQ).

Die neue Kollektion der Designerin Anelia Peshev wird am 17. September um 19 Uhr im MQ präsentiert.

Weitere Informationen finden Sie unter www.mqviennafashionweek.com

VOM 1. BIS 3. JULI FAND BEI DEN VEREINTEN NATIONEN DIE „EUROPEAN LEADERSHIP CONFERENCE - COMMUNICATING CHANGE: YOUTH PERSPECTIVES ON PEACE“ STATT. Die internationale Konferenz wurde von der Universal Peace Federation (UPF) und der Women's Federation for World Peace veranstaltet. Dr. Stoev, Obmann der IDEA Society, hielt einen Vortrag über Friedensbildung. Daraufhin wurde er von der UPF als „Botschafter des Friedens“ geehrt.

FOR THE GREATEST AND LITTLE THINGS.

Новият компактдиск на Братя Владигерови е вече на музикалния пазар.

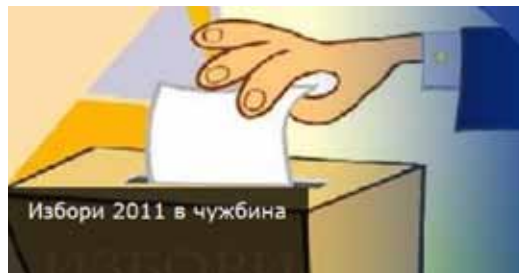
„For the greatest and little things“ (*Holophon 2011, Vienna*) може да закупите на www.dailyrecords.at или да поръчате на имейл: kwladigeroff@gmail.com.

ИЗБОРИ

Възможност за гласуване

Предстоящи избори за президент и вицепрезидент на Р България

Българските граждани, живеещи в чужбина, желаещи да участват в изборите за президент и вицепрезидент на Р България на 23 октомври 2011 г., могат да подадат (лично или по пощата) заявление по образец в дипломатическото представителство във Виена. Крайният срок е 27.09.2011 г.

Сканирани заявления (в pdf формат) се приемат на електронен адрес **Embassy.Vienna@mfa.bg**. Формуляри на заявленията ще намерите на www.bulgaren.org и www.bulgaren.org/melangebulgaren. Регистрацията чрез заявление не е задължителна и всеки може да гласува, дори когато името му не фигурира в избирателния списък.

Въпроси, свързани с предстоящите избори в чужбина, могат да се задават на адрес izbori2011@mfa.bg.

Допълнителна информация: www.mfa.bg или www.cik.bg

Адрес на българското посолство в Австрия: **1040 Wien, Schwindgasse 8**

Стипендии за студенти

Студентски и семейни стипендии

Право на студентски (Studienbeihilfe) и семейни стипендии (Familienbeihilfe) имат австрийски и равноправни чуждестранни граждани. Изискване е гражданите на европейския съюз да са поне от 5 години в Австрия. Повече информация на www.stipendium.at и www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/8/Seite.080712.html.

Социална стипендия на ÖH

При спешни случаи и големи финансови затруднения студентите имат възможност да получат еднократна социална стипендия от ÖH (www.oeh.ac.at/studieren-leben/soziales-und-geld/oeh-sozialfonds).

За живеещите във Виена студенти град Виена отпуска също помощи (www.wien.gv.at/amtshelfer/kultur/kulturabteilung/bildung/studienstiftung.html).

Тези стипендии нямат определен срок за кандидатстване.

Webster UNIVERSITY

Accredited in the US and Austria

Open Information Evening
September 29, 2011
Information & Registration:
www.webster.ac.at

Bachelor • Master • MBA

**Art/Visual Culture
Business and Management
International Relations
Media Communications
Psychology**

The American University with a Global Perspective

Webster University Vienna - Private University
Berchtoldgasse 1, 1220 Vienna, Austria
+43 1 269 92 93-0

www.webster.ac.at

Избори на промоция

Изборите в България по традиция са с вкус на кебапчета. Гласовете се купуват на едро, на дребно, а сега вече и на промоция – 2 в 1

ТЕКСТ Валери Митушев

За първи път тази година ще гласуваме едновременно за местна власт и президент. Дебатите се въртят около съществуващите възможности за манипулиране на вота, а не около това как да се активират и мотивират избирателите за участие в този процес.

Българите, живеещи в чужбина, могат да упражнят активното си избирателно право при избора на държавен глава, на национален парламент и на членове на Европейския парламент.

МОГАТ, НО НЕ СЪВСЕМ

защото и след приемането на чисто нов Изборен кодекс те нямат равни избирателни права със сънародниците си в страната. Според чл.74 от него избирателна секция в чужбина се образува в населени места, където има дипломатическо или консулско представителство или извън тях при наличие на съгласие от приемащата държава и за не по-малко от 100 избиратели, заявили желание да гласуват. На практика това означава, че онези потенциални гласоподаватели, които не живеят в столиците на съответните държави или не са успели да съберат 100 заявления (до 2005 г. бяха достатъчни 20!), трябва да пътуват стотици километри, за да стигнат до изборните урни. Икономическите съображения и страховете от манипулиране на вота не могат да оправдаят нежеланието на управляващите да насърчат и улеснят участието на българите зад граница в избирателния процес.

Интернет гласуването би улеснило гласоподавателите в чужбина и според някои предвиждания би довело до поне 500 000 гласа повече. Мотивите, с които Конституционният съд отмени плахо предвидената в закона възможност за онлайн гласуване, са свързани с опасностите от купуване на гласове. Дебатът „за“ и „против“ избори в интернет в крайна сметка измести истинския въпрос:

КАК ДА СЕ ОСИГУРЯТ НОРМАЛНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УЧАСТИЕ НА ДИАСПОРАТА В ДЕМОКРАТИЧНИЯ ПРОЦЕС?

И ако електронното гласуване все още поражда страхове за сигурността, гласуването по пощата има десетилетна практика в много западни държави, включително и Австрия. Защо тогава никой дори за момент не се замисли да предостави тази възможност на около 3 милиона българи, които живеят в чужби-

на? Изборният туризъм от Турция, възприеман като заплаха за честните избори, от години се преекспонира. Вместо да се търсят начини за активизиране на избирателната активност, се създават правила, които отнемат или ограничават конституционното право на глас на почти 25% от българите, които за 2010 г. са внесли 759,6 млн. евро в страната*.

Според някои изчисления гласовете, които могат да дойдат от чужбина при активно гласуване по интернет или пощата, биха могли да омаловажат манипулирания вот.

„В МОМЕНТА ХОРАТА В ЧУЖБИНА НЯМАТ И СТИМУЛ ДА ГЛАСУВАТ“

смята Румяна Угърчинска, журналист, която от години живее във Франция, визирайки факта, че в парламентарните избори българите в чужбина не могат да гласуват за конкретен кандидат, а само за партия. – На практика техният вот след това се разпределя по различните избирателни райони в България и хората не знаят къде ще отидат гласовете от Париж, от Виена, от Москва. Такава манипулация на вота е недопустима.“ Решение на проблема журналистката вижда в

СЪЗДАВАНЕТО НА ОТДЕЛЕН ИЗБИРАТЕЛЕН РАЙОН „ЧУЖБИНА“

„Така българската общност зад граница ще има свои представители в парламента, които да отстояват нейните права и интереси. Тези депутати ще трябва да изпълняват обещанията си и да се отчетат пред своите избиратели.“ Румяна Угърчинска разказва, че този модел вече работи във Франция, където 3% от французите, които живеят в чужбина, ще бъдат парламентарно представени на следващите избори с 11 депутати. – „Ако има воля, желание, правила, това може да се случи и в България. Недопустимо е да продължаваме да се делим на българи „във“ и „извън“ държавата. Само с обединените усилия на всички може да се спре пагубният процес по обезлюдяване на държавата.“

Влизането на депутати от чужбина би променило статуквото, което политиките в България умело поддържат. Защото тези, които живеят в чужбина, не се изкушават от политическите страсти и биха гласували „по съвест и вътрешно убеждение“. ★

* По данни на Световната банка

Wahlen in Aktion

Wahlen in Bulgarien haben traditionell Cevapcici-Geschmack. Man kauft einzelne Stimmen oder gleich mehrere in einer Packung und jetzt auch in Aktion „nimm 2, zahl' eine“

TEXT Valery Mitushev
ÜBERSETZUNG Graziela Stoyanov

Zum ersten Mal werden sowohl Bürgermeister als auch der Präsidenten gewählt. Es geht dabei wohl eher, um die Möglichkeiten, die Stimmen zu manipulieren, und nicht darum, wie man die Wähler aktivieren und motivieren kann, sich an den Wahlen zu beteiligen. Die BulgarInnen, die im Ausland leben, können ihr aktives Wahlrecht bei der Wahl des Staatsoberhauptes, des nationalen Parlaments und der Abgeordneten in dem EU Parlament ausüben.

SIE KÖNNEN – ABER NICHT GANZ,

denn sogar nach der Verabschiedung eines ganz neuen Wahlgesetzes, haben sie nicht das gleiche Stimmrecht wie ihre Landsleute in Bulgarien. Nach § 74 kann man Wahllokale im Ausland aufmachen, an Orten, wo es diplomatische oder konsularische Vertretungen gibt, oder anderswo bei Einwilligung des Gastlandes und wenn nicht weniger als 100 Wähler bereits angemeldet sind. In der Praxis bedeutet das, dass diese potenziellen Wähler, die nicht in den Hauptstädten der betroffenen Länder leben oder keine 100 Anmeldungen (bis 2005 reichten 20!) sammeln, hunderte von Kilometern reisen müssen, um an die Urnen zu gelangen. Die wirtschaftlichen Sorgen und Ängste vor Manipulation der Abstimmung sind keine Rechtfertigung für die Zurückhaltung der Regierung bei der Förderung und Erleichterung der Teilnahme der BulgarInnen im Ausland am Wahlprozess.

Internet-Voting wäre eine ideale Lösung für die Wähler im Ausland. Es wird angenommen, dass online mindestens 500.000 Stimmen mehr kommen würden. Die Gründe, mit denen das Verfassungsgericht die Möglichkeit der Online-Voting storniert hat, die vom Gesetz her sehr zaghaft formuliert wurde, sind mit der Angst vor Stimmenkauf verbunden. Die Debatte „für“ und „gegen“ Wahlen im Internet hat die eigentliche Frage in den Hintergrund gedrängt:

„WIE KANN MAN NORMALE MÖGLICHKEITEN FÜR DIASPORA-BETEILIGUNG AM DEMOKRATISCHEN WAHLPROZESS GEWÄHRLEISTEN?“

Und selbst wenn elektronische Stimmabgabe noch Ängste um die Sicherheit verursacht, dann gibt es ja immer noch Voting per Post mit einer jahrzehntelangen Praxis in vielen westlichen Ländern, darunter auch in Österreich. Warum hat niemand daran gedacht, diese Möglichkeit 3 Mio. im Ausland lebenden BulgarInnen zu bieten? Wahl-Tourismus von der Türkei, der als eine Bedrohung für faire Wahlen

gesehen wurde, wird seit Jahren überbewertet. Anstatt nach Wegen zu suchen, um die Wahlbeteiligung zu mobilisieren, erstellt man Regeln, die das verfassungsmäßige Wahl-Recht von fast 25% der BulgarInnen verweigern oder beschränken. Sie haben im Jahr 2010 immerhin fast 759,6 Mio. Euro in das Land importiert!

Einigen Schätzungen zufolge könnten die Stimmen, die von außerhalb des Landes per Internet oder per Post kommen, die Stimmen-Manipulation verringern.

„DERZEIT HABEN DIE MENSCHEN IM AUSLAND KEINEN ANREIZ, ZUR WAHL ZU GEHEN“ –

sagt Rumiana Ugarchinska, eine Journalistin, die seit Jahren in Frankreich lebt. Sie verweist darauf, dass die BulgarInnen im Ausland bei den Parlamentswahlen nicht für einzelne, bestimmte Kandidaten stimmen können, sondern nur für eine Partei. – „In der Tat ist ihre Stimme dann auf die verschiedenen Zielgruppen in Bulgarien zugeordnet und die Menschen wissen nicht, wohin die Stimmen aus Paris, Wien, Moskau etc. gehen werden. Solche Manipulationen sind nicht akzeptabel“. Die Problemlösung sieht die Journalistin

IN EINEM „SEPARATEN WAHLKREIS IM AUSLAND“

„So würden die bulgarischen Gemeinden im Ausland ihre Vertreter im Parlament haben, die ihre Rechte und Interessen geltend machen könnten. Diese Abgeordneten haben ihre Versprechen zu erfüllen und sind gegenüber ihren Wählern zur Rechenschaft verpflichtet.“

R. Ugarchinska sagt, dass dieses Modell in Frankreich schon funktioniert und 3% der Franzosen, die im Ausland leben, bei den nächsten Parlamentswahlen 11 Abgeordnete haben werden. „Auf Verlangen, mit gutem Willen, und vernünftigen Regeln, die auch eingehalten werden, kann das auch in Bulgarien passieren. Es ist inakzeptabel, dass wir uns weiterhin in ein Bulgarien „innerhalb“ und „außerhalb“ des Landes aufteilen. Nur durch gemeinsame Anstrengungen von Allen kann der schädliche Prozess der Entvölkerung unseres Staates aufgehalten werden.

Der Einfluss von Angeordneten aus dem Ausland würde den Status quo, den die Politiker in Bulgarien so gekonnt aufrecht erhalten, ändern. Weil die Auslands-BulgarInnen, den politischen Leidenschaften im Lande weniger ausgesetzt und dadurch verführbar sind und daher wohl eher nach „Gewissen und innerer Überzeugung“ abstimmen würden. ★

Quelle: die Weltbank

Неизвиненото отсъствие на майчиния език

- ✓ *Децата ни се превръщат в полубългари*
- ✓ *Държавата обещава промяна, но кога ще се случи тя не е ясно*

ТЕКСТ Елица Ценова и Пламена Александрова
СНИМКИ Архив на Българското училище

„Мамо, това дърво има много дебели вюрцели.“ „Аз съм гледала всичките филмове за Хари Потър.“ „Какво означава *стреха*?“ Така говори български 10-годишната ми дъщеря. При това у дома общуването е изцяло на майчин език. И ако с речниковия запас успява да навакса през лятото в България, с писането и четенето нещата са по-сложни. За мен като родител единственото място, където децата ми могат да се научат да четат и пишат на роден език, е българското училище.

ВЪВ ВИЕНА СМЕ ПРИВИЛЕГИРОВАНИ

През учебната 2010/2011 г. повече от 100 ученици от 1-ви до 4-ти клас получиха свидетелства от Българо-австрийското училище „Св. св. Кирил и Методий“. В австрийската столица се предлага и изучаването на български като майчин език в рамките на австрийската образователна система. На тази възможност се радват и българите в Линц, където от 2009/2010 г. функционира българско училище „Орфей“ като част от структурата на Международната гимназия „Европа“. В него в момента учат 20 деца, разпределени в две паралелки. Благодарение на програмата „Роден език и култура зад граница“ на Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН) училищата са обезпечени с безплатни учебни пособия от 1-ви до 7-и клас. В други големи градове като Инсбрук, Грац и Клагенфурт няма български училища и там с тази просветителска мисия са се нагърбили родителите. „Голямата ми дъщеря може добре да чете и пише на български, но с по-малката не съм имала толкова време. Познава буквите,

Die unentschuldigte Abwesenheit der Muttersprache

- ✓ *Unsere Kinder werden zu Halbbulgaren*
- ✓ *Der bulgarische Staat versprach eine Änderung. Wann diese passieren wird ist immer noch unklar*

TEXT Elitsa Tsenova und Plamena Aleksandrova
ÜBERSETZUNG Blaga Zlateva
FOTOS Archiv der bulgarischen Schule

„Мамо, това дърво има много дебели вюрцели.“ „Аз съм гледала всичките филмове за Хари Потър.“ „Какво означава *стреха*?“ So redet meine 10jährige Tochter auf Bulgarisch. Dabei wird zu Hause ausschließlich in der Muttersprache gesprochen. Und selbst wenn Sie es im Sommer in Bulgarien schafft, mit dem Vokabular weiterzukommen, sieht es beim Lesen und Schreiben problematischer aus. Für mich als Elternteil, ist die bulgarische Schule der einzige Ort, wo meine Kinder lernen können, in ihrer Muttersprache zu lesen und zu schreiben.

IN WIEN SIND WIR PRIVILEGIERT

Im Schuljahr 2010/2011 haben mehr als 100 SchülerInnen von 1. bis 4. Klasse ihre Zeugnisse von der bulgarisch-österreichischen Schule „Hl. Kyrill und Method“ bekommen. In der österreichischen Hauptstadt wird auch Bulgarisch als Muttersprache als Unterrichtsfach im Rahmen des österreichischen Schulsystems angeboten. Diese Möglichkeit haben auch BulgarInnen in Linz, wo seit dem Schuljahr 2009/2010 die bulgarische Schule „Orpheus“ als Angebot des internationalen Gymnasiums „Europa“ funktioniert. Dort gibt es momentan zwei Klassen mit insgesamt 20 SchülerInnen. Dank des Programmes „Heimische Sprache und Kultur im Ausland“, das durch das Ministerium für Bildung, Jugend und Wissenschaft initiiert wurde, sind die Schulen mit kostenlosen Lehr- und Lernmitteln für die 1. bis 7. Klasse versorgt. In anderen Großstädten wie Innsbruck, Graz und Klagenfurt gibt es keine bulgarischen Schulen, deshalb haben dort die Eltern diese Funktion übernommen. „Meine älteste Tochter kann Bulgarisch

но четенето ѝ е трудно“ – споделя Румяна, майка на три деца в Инсбрук. Тя разказва, че е имало идея родителите да създадат неделно училище и сами да учат децата си, но така и не са успели да се организират.

И ако паралелките до 4-ти клас са пълни и учениците успяват да се научат да четат и пишат, в гимназиалните класове ситуацията рязко се променя. Причините за това са различни. На този етап се сменя австрийското училище и много родители решават, че децата трябва да се концентрират само върху немскоезичното образование. Освен чисто организационните трудности с посещаването на българското училище фактор за съкращаването на тези часове е допълнителното натоварване за децата. „Когато се прибере в 20 ч. вечерта, след като е бил и в австрийското, а след това и в българското училище, синът ми е направо пребит“, казва майката на 13-годишния Петър. Мотивацията на самите деца също е много ниска.

**„НЕ ИСКАМ ДА ХОДЯ В БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ,
ЗАЩОТО УМИРАМ ОТ СКУКА“ – БОЛЕЗНЕНО
ОТКРОВЕН Е ВАСКО**

– Често нищо не разбирам от това, което обяснява госпожата.“ „Не ми остава време да се подготвя за австрийското училище. А там ме чака матура по седем предмета“ – обяснява отказа си от българското школо Катя. Крайният резултат от натрупването на тези причини е, че 12-и клас завършват едва между 2 – 8 деца.

BILINGUALISM VS. SEMILINGUALISM

Ако първото понятие се отнася до хора, които боравят еднакво добре с два езика, с втория термин, превеждан най-често като полезикова грамотност, се описват тези, които страдат от езиков дефицит по отношение и на първия, и на втория език, който използват. Този дефицит може да се изразява в ограничен речник, използването на неправилни граматични конструкции, трудно мислене и изказване на емоциите. Според специалистите езико-

gut lesen und schreiben. Für die Kleinere hatte ich leider nicht so viel Zeit. Sie kennt zwar die Buchstaben, aber mit dem Lesen tut sie sich schwer.“, sagt Romyana, Mutter von drei Kindern in Innsbruck. Sie erzählt, dass die Eltern die Idee hatten, eine Sonntagsschule zu gründen und ihre Kinder selbst zu unterrichten. Leider haben sie es nie geschafft, sich zu organisieren.

Wenn die Klassen bis zur 4. Stufe voll sind und die Kinder lesen und schreiben lernen, so würde sich die Situation in den Gymnasialklassen komplett ändern. Dafür gibt es verschiedene Gründe: In genau dieser Zeit wechseln, die österreichischen SchülerInnen in eine andere Schule und viele Eltern sind der Meinung, dass sich ihre Kinder lieber auf die deutschsprachige Bildung konzentrieren sollen. Außer den rein organisatorischen Aspekten, die den Besuch der bulgarischen Schule erschweren, ist die zusätzliche Belastung der SchülerInnen ein weiterer Grund für die „Kürzung“ dieser Schulbesuche. „Wenn mein Sohn um 20 Uhr abends nach Hause kommt, nachdem er in der österreichischen und in der bulgarischen Schule gewesen ist, ist er einfach erschöpft.“, sagt die Mutter des 13-jährigen Peter. Auch die Motivation der Kinder sinkt.

**„ICH WILL NICHT IN DIE BULGARISCHE SCHULE,
WEIL ICH MICH DA ZU TODE LANGWEILE“ – DAS IST
FÜR VASKO DIE BITTERE WAHRHEIT**

„Oft verstehe ich gar nichts davon, was die Lehrerin erklärt.“ „Es bleibt mir keine Zeit, mich für die österreichische Schule vorzubereiten. Und dort muss ich in sieben Fächern maturieren.“ – so erklärt Katya, warum sie die bulgarische Schule abgebrochen hat. Wegen all dieser Gründe absolvieren nur 2 bis 8 SchülerInnen die 12. Klasse an der bulgarischen Schule.

BILINGUAL VS. SEMILINGUAL

Bezeichnet der erste Begriff Menschen die zwei Sprachen gleich gut beherrschen, so bezieht sich der zweite auf solche, die in beiden Sprachen, die sie verwenden, schwere Defizite aufweisen. Diese Defizite können in einem eingeschränkten Vokabular, der Verwendung falscher Satzkonstruktionen sowie in der Schwierigkeit, die eigenen Gedanken und Emotionen zu verbalisieren, Ausdruck finden. Laut Spezialisten werden sie erst dann sichtbar, wenn es darum geht, gewisse kognitiv-akademische Sprachfähigkeiten einzusetzen. Viele Linguisten vertreten die Ansicht, das Semilingualismus sei nur eine Phase der

вият проблем става видим едва когато от детето започнат да се изискват когнитивно-академични езикови умения. Много лингвисти са на мнение, че полуезиковата грамотност е само етап от речевото развитие на децата, поставени в двуезична среда, който може лесно да бъде преодолян с постоянното поддържане и развитие и на двата езика.

„Доброто владеене на майчиния език е в основата за изучаването на чужди езици, затова е нужно координиране между обучението по майчин, немски или друг език. Изучаването на майчин език дава и основни знания за литературата, познания за страната и културата на родната земя, укрепва чувството за идентичност у детето и допринася за по-лесната му адаптация към условията на живот в новата среда“, смята г-жа Ирина Владикова, директор на училището във Виена.

ИНТЕРАКТИВНИ ЧИТАНКИ – ЗАЩО НЕ?

Скучните и непригодни за обучение в чужда езикова среда учебници затрудняват допълнително обучението и демотивират децата. „В часовете губим много време в обясняването на различни думички – разказва Сълзица Громан, учител в началните класове на българското училище във Виена. – Понякога се налага да кажа на учениците думата на немски, за да ме разберат.“ Родителите на деца от смесени бракове пък искат наследниците им да учат съвременен български. „Учебниците са пълни със стари изрази, които вече не се използват“, оплаква се Рали, майка на ученичка в 3-ти клас.

Отдавна се чака издаването на специални, адаптирани учебници за българите в чужбина, които да направят часовете по български по-атрактивни. „От години се борим за създаването им – разказва г-жа Владикова, която е и член на управителния съвет на Асоциацията на българските училища в чужбина. – Имаме твърдото обещание на ръководството на МОМН, че се работи по този проблем. Но той е свързан и с финансиране, което България трудно може да си го позволи.“ В момента преподавателите проявяват креативност и често подготвят свои материали и разработки, съобразени с нуждите и нивото на знание на децата.

СТИМУЛ И ЗА ГОЛЕМИТЕ

От няколко години австрийската образователна система допуска изучаването на български език не само като майчин, но и като чужд език. Той може да бъде избран от учениците в основните училища и горните класове като втори или трети говорим чужд език вместо френски, италиански, латински и др. В края на учебната година детето полага писмен и устен изпит и получава оценка по български език в австрийското си свидетелство. Тази възможност сама по себе си вече насърчава изучаването на българския език и в по-горните класове. Но за да бъдат учениците напълно мотивирани и удовлетворени от усилията, които полагат, трябва да се направи и следващата крачка

sprachlichen Entwicklung der Kinder, die in einer bilingualen Umgebung aufwachsen. Diese Phase könnte leicht überwunden werden, indem man beide Sprachen kontinuierlich pflegt und weiterentwickelt.

„Die gute Beherrschung der Muttersprache ist grundlegend für das Erlernen von Fremdsprachen, deswegen ist eine Koordination zwischen dem Unterricht in der Muttersprache und Deutsch bzw. in einer anderen Sprache essentiell. Außerdem vermittelt das Erlernen der Muttersprache Basiswissen in Literatur und Landeskunde, stärkt das Identitätsgefühl des Kindes und leistet einen wichtigen Beitrag für die leichtere Anpassung an die neue Umgebung.“ – meint Frau Irina Vladikova, Direktorin der Bulgarischen Schule in Wien.

ИНТЕРАКТИВНЕ ЛЕХРБÜХЕР – ВАРУМ НИХТ?

Die langweiligen Lehrbücher, die für den Unterricht in einem fremden Sprachumfeld völlig ungeeignet sind, erschweren zusätzlich den Lernprozess und demotivieren die SchülerInnen. „Wir brauchen oft sehr viel Zeit, um verschiedene Wörter zu erklären – sagt Salzitsa Groman, Lehrerin in der Unterstufe an der Bulgarischen Schule in Wien. – Manchmal bin ich gezwungen, das Wort auf Deutsch zu sagen, damit es die Kinder verstehen“. Außerdem wünschen sich die Eltern aus zweisprachigen Familien, dass ihre Kinder modernes Bulgarisch lernen. „Die Lehrbücher sind voll mit archaischen Ausdrücken, die kaum jemand mehr verwendet.“ – klagt Rali, die Mutter einer Schülerin der 3. Klasse.

Es wird schon längst erwartet, dass speziell adaptierte Lehrbücher für Bulgaren im Ausland entwickelt werden, die den Bulgarischunterricht attraktiver machen sollen. „Wir kämpfen seit Jahren für solche Lehrbücher – erzählt Frau Vladikova, Vorstandmitglied der Assoziation der bulgarischen Schulen im Ausland. – Wir haben die feste Zusage des Bildungsministeriums, dass an diesem Problem gearbeitet wird. Das hängt natürlich auch mit Finanzierung zusammen, die sich Bulgarien momentan nur schwer leisten kann“. Derzeit müssen die Lehrer auf Kreativität setzen und ihre eigenen Materialien und Methoden entwickeln, die den Bedürfnissen und Kenntnissen der SchülerInnen entsprechen.

MOTIVATION AUCH FÜR DIE ÄLTEREN

Seit einigen Jahren bietet das österreichische Schulsystem Bulgarisch nicht nur als Muttersprache, sondern auch als Fremdsprache an. Es kann von den SchülerInnen der Allgemeinen Schulen und von den höheren Klassen als zweite oder dritte Fremdsprache statt Französisch, Italienisch, Latein etc. gewählt werden. Am Ende des Schul-

jahres müssen die Kinder eine schriftliche und eine mündliche Prüfung in Bulgarisch bestehen und bekommen dann eine Note in ihrem österreichischen Zeugnis. An sich stimuliert selbst diese Option viele SchülerInnen, auch in den höheren Klassen mit dem Bulgarischunterricht weiterzumachen. Damit sie aber richtig motiviert werden und sich ihre Mühe auszahlt, ist ein weiterer Schritt zu machen: Bulgarisch sollte in Österreich als Maturasprache an-

– българският да бъде признат за един от езиците, по които може да се държи матура в Австрия. С такъв статут са чешки, словенски, сръбски, хърватски, унгарски, словашки и полски език.

ПОЛЗИТЕ

Много родители са твърдо убедени, че децата им за в бъдеще няма да имат връзки с България и пренебрегват изучаването на езика. Така обаче те ги лишават от възможността да използват пълноценно едно от най-важните си преимущества. „Владеенето на допълнителен език от Източна Европа определено е предимство при кандидатстване за работа – коментира Сандра Пфан, старши консултант в „Ампрон Йеневайн“, Виена. – При равни други обстоятелства това би могло да наклони везните в полза на кандидата, знаещ този език.“ Но под владеене на език компаниите за набиране на персонал имат предвид едно високо ниво на писмена и устна култура.

Димана Пиперова е студентка в Икономическия университет във Виена. През юли е на стаж в Министерството на финансите, София, а през август заминава за един семестър в университета в Чикаго. „Това е огромен шанс за мен. В случая фактът, че знам български език, бе решаващ за мен.“ Димана е преминала през всички класове на българското училище: „Там се научих да чета и пиша, защото у дома нямаше кой специално да се занимава с мен. Вярно, че понякога натоварването идва в повече, но учителите винаги са проявявали разбиране. Училището ми помогна да намеря много приятели и ми даде възможност да работя в България.“

Ползите и необходимостта от изучаването на български език в чужбина са повече от очевидни. Българската държава най-после трябва да обърне внимание на хилядите българчета, за които родният език постепенно се превръща в чужд, и да покаже заинтересуваност към образователните проблеми на своите деца, независимо къде живеят те. Българските общности в чужбина са неразделна част от настоящето на България и държавата трябва да има постоянна политика за подкрепа и насърчаване на българските училища и култура зад граница. ★

erkannt werden. Diesen Status hat z.B. die tschechische, slowenische, kroatische, ungarische, slowakische und polnische Sprache.

DER NUTZEN

Viele Eltern sind fest davon überzeugt, dass ihre Kinder in Zukunft keinen Bezug zu Bulgarien haben werden und vernachlässigen das Erlernen der bulgarischen Sprache. Somit entziehen sie ihnen die Möglichkeit, von einem ihrer wichtigsten Vorteile zu profitieren. „Die Beherrschung einer zusätzlichen osteuropäischen Sprache ist definitiv von Vorteil bei einer Jobbewerbung – kommentiert Sandra Pfann, Senior Consultant bei Amrop Jenewein, Wien. – Bei gleichen Bewerberprofilen, könnte dieser Umstand die Wahl wesentlich beeinflussen und zwar zugunsten des Bewerbers, der die jeweilige Sprache beherrscht“. Allerdings erwarten die Firmen dabei ein hohes Niveau der schriftlichen sowie der mündlichen Sprachkompetenz.

Dimana Piperova ist Studentin an der Universität Wien. Im Juli macht sie ein Praktikum beim Finanzministerium in Sofia und im August fährt sie für ein Auslandssemester nach Chicago. „Das ist eine große Chance. In dem Fall, war die Tatsache, dass ich Bulgarisch kann entscheidend für mich“. Dimana hat alle Klassen der bulgarischen Schule absolviert. „Dort habe ich lesen und schreiben gelernt, weil mich zu Hause niemand speziell betreuen konnte. Es stimmt, dass man manchmal überfordert ist, aber die Lehrer hatten immer Verständnis. Die Schule half mir, viele Freunde zu finden und hat es mir ermöglicht, in Bulgarien zu arbeiten“

Die Nutzen und die Notwendigkeit, im Ausland Bulgarisch zu lernen liegen auf der Hand. Allerdings sollte der Staat endlich beginnen, an die Tausenden von jungen Bulgaren zu denken, deren Muttersprache allmählich zu einer Fremdsprache verkommt sowie Interesse an den Bildungsproblemen der bulgarische Kinder zeigen, unabhängig davon, wo sie leben. Die bulgarischen Migrantengemeinschaften sind ein fester Bestandteil der modernen bulgarischen Gesellschaft und gerade deshalb sollte der Staat eine konsequente Politik der Förderung der bulgarischen Schulen und der bulgarischen Kultur im Ausland betreiben. ★

Сдружение „Българо-австрийско училище за занимания в свободното време“ - Виена

ЗАПИСВАНЕТО ЗА УЧЕБНАТА 2011/2012 ГОДИНА

ще се проведе от 12 до 14.09.2011 г. от 16.00 до 19.00 часа в училището.

Учебната година ще бъде открита на 15.09.2011 г. от 17.30 ч. в залата на Българското търговско представителство, 1040 Виена, Кюнплац 7 и ще приключи края на юни 2012.

Обучението се извършва съобразно действащите в Р България учебни програми и планове. Учебната година е с продължителност 10 месеца. Учебните часове за всеки отделен клас са следобед и се провеждат един път седмично.

Осигуряват се безплатни учебници. Свидетелствата, издавани от Българо-австрийското училище, са легитимни пред българското Министерство на образованието, младежта и науката и освобождават учениците от приравнителни изпити в Р България.

Училището предлага обучение по:

Български език и литература I–XII кл., Родинознание I–IV кл., История (на България) и цивилизация V, VI и XI кл., География (на България) и икономика VIII и X кл., Музикално обучение I–IV кл., Предучилищна група.

Училището предлага и богата безплатна извънкласна дейност: курс по немски език, курс по български народни танци, театрална група, клуб „Българската литература в кино“, клуб „По следите на моя род“, участие в конкурси и състезания и др.

НОВО! От учебната 2011/2012 г. сдружението организира курс по немски език и за възрастни, както и курс по български език за чужденци.

1040 Wien, Kühnplatz 7/10, Tel. 0699/213 01 484, E-mail: office@bulgarische-schule.at, www.bulgarische-schule.at

ВЕЖДИ РАШИДОВ,
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА:

WESCHDI RASCHIDOW,
Kulturminister:

Българите в чужбина трябва да обединят усилията си в полза на **родната култура**

Кризата един ден ще отmine, а придобивките в културата ще останат за поколенията.

ИНТЕРВЮ Елица Ценова
СНИМКИ Архив на Министерство на културата

Весди Рашидов е роден на 14 декември 1951 г. в Димитровград. Завършва Държавната художествена академия в София, специалност „Скулптура“. Носител е на множество международни награди и отличия, както и на орден „Стара планина“ I-ва степен. От 27 юли 2009 г. е министър на културата в кабинета на Бойко Борисов.

Die Bulgaren im Ausland müssen ihre Kräfte **zugunsten der heimatlichen Kultur** bündeln und einsetzen

Die Krise wird eines Tages vorbei sein, aber die kulturellen Errungenschaften bleiben für die Nachkommenschaft erhalten.

INTERVIEW Elitsa Tsenova
ÜBERSETZUNG Karolina Dimitrova und Elitsa Devrnja
FOTOS Archiv des Kulturministeriums

Weschdi Raschidow wurde am 14. Dezember 1951 in Dimitrovgrad geboren. Er absolvierte die staatliche Kunstakademie in Sofia, Fach Skulptur. Er ist Träger einer Vielzahl internationaler Preise und Auszeichnungen, sowie des Ordens „Stara Planina“. Seit 27. Juli 2009 ist er Kulturminister im Kabinett von Bojko Borissow.

Г-н министър, каква е Вашата равностетка от първите две години в културното ведомство?

За равностетка е още рано да се говори. Ще я направя, когато минат пълни четири години. Тогава ще посоча всички проекти, които съм приключил, както и по кои още трябва да се действа. А

Herr Minister, was für eine Bilanz haben Sie aus den ersten zwei Jahren im Kulturministerium gezogen?

Es ist noch zu früh, darüber zu sprechen. Ich ziehe eine Bilanz, wenn die vier Jahre Amtszeit vorbei sind. Erst dann weise ich auf alle Projekte hin, die ich beendet habe, sowie auch auf solche, die noch in Arbeit

сега е време за работа. Ежедневието ми е изключително напрегнато, защото съм си поставил амбициозни цели за този мандат. Една от тях е да осъществя старата мечта на България да изгради нов голям музей. Също така поех отговорността и риска да направя реформи в театъра и в културните ни центрове. Двадесет години нито едно правителство не се бе заело с тези институции, защото този, който нищо не прави, съхранява рейтинга си. През последните две години финансирахме младото и амбициозно българско кино и резултатите не закъсняха. Успяхме да разрешим и проблема с пенсиите на българските балетисти. Реализираме много успешно проектите за евросредства за култура по оперативна програма „Регионално развитие“.

Можем ли да говорим за подем в българската култура през последните години?

За мен като министър на културата е по-важно да говорим за устойчиво развитие на българската култура, т.е. да имаме ясна визия откъде идваме и накъде вървим, какво искаме да постигнем. Много щастлив ме прави фактът, че българските артисти все по-често демонстрират самочувствие – такова, каквото трябва да имат създателите на сериозно изкуство. Днес, само месеци след като започна реформата в театъра, с радост можем да кажем, че залите са пълни.

Киното също има с какво да се похвали. Филмопроизводството ни се активира и започна да привлича млада публика. Лично аз смятам, че това е пътят, по който ще дойдат още много успехи, и то на най-големите световни форуми. Независимо от финансовата криза през 2011 за филмопроизводство са заделени 13,5 млн. лв. Толкова пари за кино за една година никога не са давани досега.

Социологическо проучване показва, че

ГРАЖДАНИТЕ ВЕЧЕ ПРЕДПОЧИТАТ ДА ХОДЯТ НА ТЕАТЪР И КИНО

пред това да пазаруват в мола. Задаваме ли си обаче въпроса какво се е случило, за да се преобърнат стойностите?

Бюджетът на Министерството на културата беше силно орязан, но въпреки това направихме и сесия за финансиране на книги. Съвсем скоро – през есента, ще обявим и втора сесия за проекти, с които ще подпомогнем книгоиздаването. Отделно от това имаме сесии за подпомагане на дейността на българските читалища, които са уникални по своята същност институции. Проектът „Глобални библиотеки – България“ е съвместна инициатива на Министерството на културата и Програмата на ООН за развитие, която се финансира чрез субсидия в размер на 15 милиона щатски долара от фондация „Бил и Мелинда Гейтс“. Чрез него работим за повишаване степента на използване на българските библиотеки и приобщаването на българските граждани към глобалното информационно общество.

*За първи път от 30 години в София се открива нов музей
Zum ersten Mal seit 30 Jahren wurde in Sofia ein neues Museum eröffnet*

sind. Und jetzt ist die Zeit zu Arbeiten. Mein Alltag ist äußerst anstrengend, da ich mir für dieses Mandat ehrgeizige Ziele gesetzt habe. Eines davon ist, den alten Traum Bulgariens zu erfüllen, ein neues großes Museum aufzubauen. Außerdem habe ich die Verantwortung und das Risiko übernommen, Reformen im Theater und in unseren Kulturzentren durchzuführen. Zwanzig Jahre lang hat sich keine Regierung mit diesen Institutionen beschäftigt, denn wer nichts unternimmt, riskiert nichts und kann sein Rating bewahren. In den letzten zwei Jahren haben wir den jungen und ehrgeizigen bulgarischen Film finanziert und die Ergebnisse sind nicht ausgeblieben. Wir haben es auch geschafft, das Problem mit den zu niedrigen Renten der bulgarischen Balletttänzer zu lösen. Wir haben die Projekte mit EU-Geldern für Kultur mit dem operativen Programm „Regionale Entwicklung“ sehr erfolgreich verwirklicht.

Kann man über einen Aufschwung der bulgarischen Kultur in den letzten Jahren sprechen?

Für mich als Kulturminister ist es wichtiger, über eine nachhaltige Entwicklung der bulgarischen Kultur zu sprechen, also eine klare Vision darüber zu haben, woher wir kommen und wohin wir gehen, was wir erreichen möchten. Die Tatsache, dass die bulgarischen SchauspielerInnen immer öfter ihr Selbstbewusstsein demonstrieren – etwas, das alle SchöpferInnen ernsthafter Kunst haben sollten, macht mich sehr glücklich. Heute, nur wenige Monate nach dem Beginn der Reform im Theater, können wir mit Freude sagen, dass die Säle voll sind.

Auch die Filmschaffenden können stolz sein: unsere Filmindustrie hat sich belebt und hat angefangen, junges Publikum anzuziehen. Ich persönlich meine, dass das der Weg ist, auf dem noch viele Erfolge zu erreichen sind, sogar in den größten internationalen Foren. Unabhängig von der Wirtschaftskrise wurden 2011 13,5 Mio. Lewa für die Filmindustrie aufgewendet. So viel Geld für Filmproduktionen pro Jahr wurde nie zuvor ausgegeben.

Eine soziologische Untersuchung hat gezeigt, dass

DIE STÄDTER SCHON BEVORZUGEN, THEATER UND KINO ZU BESUCHEN

statt in einer Shopping-Mall einkaufen zu gehen. Was ist passiert, dass die Werte sich so umkehren?

Das Budget des Kulturministeriums war sehr begrenzt, trotzdem haben wir auch eine Sitzung zum Thema Finanzierung von Büchern abgehalten. Im Herbst, machen wir eine zweite Sitzung für Projekte bekannt, mit denen wir das Verlagswesen unterstützen wollen. Außerdem hatten wir auch Sitzungen zur Unterstützung der bulgarischen

Kulturhäuser, die in ihrem Wesen einzigartige Institutionen sind. Das Projekt „Globale Bibliotheken – Bulgarien“ ist eine gemeinsame Initiative des Kulturministeriums und des Programms der Vereinten Nationen für Entwicklung, die durch einen Zuschuss in Höhe von 15 Mio. US-Dollars von der Bill & Melinda Gates Stiftung finanziert wird. Bei diesem Projekt arbeiten wir an der

Докъде стигна проектът за новия музей, така наречения „български Лувър“?

От тази година стартира същинската работа по проекта, който доби популярност с името „българския Лувър“, въпреки че неговата подготовка започна далеч преди това. Общата стойност на реконструкцията на сградите в центъра на София е 25 млн. лв., като парите ще бъдат превеждани на етапи. Успяхме да осигурим 8 млн. лева европейско финансиране по оперативната програма „Регионално развитие“. „Българският Лувър“ ще разполага с 26 хил. кв.м чиста експозиционна площ и ще попълни колекциите си от фондовете на Националната галерия за чуждестранно изкуство и Националната художествена галерия (НХГ), които в момента са пръснати по депа из цялата страна. С радост мога да споделя, че

ПРОЕКТЪТ БЕ ПОДКРЕПЕН ОТ ГОЛЕМИЯ АРХИТЕКТ ЖАН НУВЕЛ

Окончателното име на този музей ще бъде избрано след дискусия.

В момента приключват работните проекти и предстои стартиране на тръжната процедура за изпълнител, както е по закон. Надявам се в началото на следващата година да започне изграждането.

Разчитате ли на потенциала на българите, живеещи в чужбина, за популяризирането на българската култура?

Тези българи, макар и да са извън физическите граници на страната, могат да ѝ бъдат много полезни. Винаги, когато съм на работни посещения в чужбина, имам неформални срещи и с българската общност. Хората споделят с мен какви трудности имат. Нерядко българите в чужбина живеят разделени. Те заедно с българите в страната имат нелеката задача да се обединят, да обединят усилията си, за да популяризират България с положителен знак сред чужденците. Това ни е необходимо, за да бъдем значими, да сме хора със самочувствие и достойнство, хора, които имат претенции за присъствие в световната карта. Това ни прави и по-великодушни, по-добри, по-самоуверени.

Ще има ли в България успешен и печеливш културен туризъм?
Културният туризъм е необходимост, защото „алкохолният ту-

Steigerung der Besucherzahlen in den bulgarischen Bibliotheken und für die Einbindung der bulgarischen BürgerInnen in die globale Informationsgesellschaft.

Wie weit ist das Projekt für das neue Museum, der sogenannte „bulgarische Louvre“?

Im Jahr 2011 begann die konkrete Arbeit an dem Projekt, das unter dem Namen „das bulgarische Louvre“ Popularität gewonnen hat, aber die Vorbereitungen haben weit früher begonnen. Die Gesamtkosten für die Rekonstruktion der Gebäude im Zentrum von Sofia betragen 25 Mio. Lewa, wobei das Geld etappenweise überwiesen wird. Wir haben es schon geschafft, 8 Mio. Lewa EU-Finanzierung mit dem operativen Programm „Regionale Entwicklung“ bereitzustellen. „Das bulgarische Louvre“ wird über 26.000 m² reine Ausstellungsfläche verfügen und es wird seine Sammlungen aus den Fonds der Nationalgalerie für Fremde Kunst und der Nationalen Kunstgalerie ergänzen, die im Moment in Depots über das ganze Land verstreut sind. Mit großer Freude kann ich mitteilen, dass

DAS PROJEKT VOM BERÜHMTEN ARCHITEKTEN JEAN NOUVEL UNTERSTÜTZT WURDE

Der endgültige Name dieses Museums wird noch diskutiert. Im Moment werden die Arbeitsprojekte beendet und die öffentliche Ausschreibung des Auftragsverfahrens steht bevor, wie das Gesetz es vorschreibt. Ich hoffe, dass die Bauarbeiten Anfang nächstes Jahres beginnen.

Rechnen Sie mit dem Potential der BulgarInnen im Ausland, für die Förderung der bulgarischen Kultur?

Die im Ausland lebenden BulgarInnen könnten ihrem Heimatland sehr nützlich sein. Immer, wenn ich auf Dienstreisen im Ausland bin, treffe ich mich mit Vertretern der bulgarischen Öffentlichkeit. Die Menschen erzählen mir über Ihre Probleme. Sie, und die BulgarInnen im Land haben die schwierige Aufgabe sich zusammen zu tun, Ihre Kräfte zu bündeln, um Bulgarien vor der Welt besser präsentieren zu können. Es ist notwendig, das BulgarInnen mit Selbstbewusstsein und Würde auftreten, damit sie sich in der Welt behaupten und durchsetzen können. Das wird sie großzügiger, besser und selbstbewusster machen.

МУЗЕИ ПО ВРЕМЕ НА КРИЗА

✓ През юни в София бе открит Музей на съвременното изкуство. Изграждането му струва 1,2 млн. лв., като по-голямата част от средствата са по финансовия механизъм на европейското икономическо пространство с участието на Норвегия, Исландия и Лихтенщайн.

✓ В началото на септември ще бъде открит и Музей на тоталитарното изкуство, който ще показва картини и скулптури, създадени в периода 1944–1990.

✓ Работи се по проект за изграждането на голям музеен център, който трябва да отвори врати през следващата година.

✓ Вечди Рашидов успя да доведе в София директора на парижкия Лувър Анри Лоарет и да уговори гостуването на българска изложба в най-големия музей в света.

MUSEEN IN ZEITEN DER KRISE

✓ Im Juni wurde das Museum für moderne Kunst (Sofia Arsenal Museum of Contemporary Art) in Sofia eröffnet. Das Projekt kostete insgesamt 1,2 Millionen Euro. Das Geld wurde vorwiegend von Norwegen sowie Island und Liechtenstein spendet.

✓ Anfang September wird das Museum aus der Zeit des totalitären Regimes eröffnet. Gezeigt werden Gemälde und Skulpturen aus der Periode 1944–1990.

✓ Es wird am Projekt eines großen Museen-Zentrums gearbeitet, das im kommenden Jahr seine Tore öffnen soll.

✓ Der Generaldirektor des Pariser Louvre Henri Loyrette war zu Besuch in Bulgarien auf Einladung von Minister Weschdi Raschidow. Bulgarien wird im September zum ersten Mal mit einer Ausstellung im Pariser Louvre vertreten sein.

Сносителя на Нобелова награда за литература Орхан Памук в София

Mit dem Schriftsteller Orhan Pamuk (Literatur-Nobelpreisträger) in Sofia

ризм“ не е перспективен за страната ни. Културният туризъм е бизнес, който носи приход на държавата. Ще дам примери. Само през Колизеума минават годишно над 6 млн. души. А през Лувъра – над 8 млн. посетители, които плащат по 20 евро за вход. Давате си сметка какъв голям доход носят тези обекти на държавата?

Министерството на културата изгради цялостна концепция за бъдещето на културния туризъм в България. Страната ни има богато тракийско, византийско, средновековно наследство, което трябва да покаже на чуждестранните гости.

Предвиждат ли се скоро съвместни инициативи и проекти в областта на културата между Австрия и България?

Във Виена работи българският културен институт „Дом Витгенщайн“, чийто дейност не се ограничава само в столицата, а е насочена и към други провинции на Австрия. Той се стреми да разширява дейността си и българската култура да стане достояние на по-широк кръг от австрийската общественост. Медиите в София често пишат за концерти на наши талантиливи изпълнители, за изложби, представяния на книги. От 2005 г. Министерството на външните работи на Австрия в сътрудничество с австрийския ПЕН-клуб (сдружение на писателите) организира в страните от Югоизточна Европа конкурс за пиеса „Да поговорим за границите“. Тази година

ЗА ПРЪВ ПЪТ КОНКУРСЪТ СЕ ПРОВЕДЕ В БЪЛГАРИЯ

и бе спечелен от Петрана Златева. Нейният текст „Немузикален момент“ бе представен през март на панаира на книгата в Лайпциг, а през юни и в БКИ „Дом Витгенщайн“.

Тежко ли е за един творец да бъде администратор?

Успелият министър е творец. Най-важно е, когато си отивам, да видя сътвореното от мен, да го „пипна“ с очите си. Да, има битка между министъра и твореца. Сега нося отговорност за много хора и не си позволявам да говоря, както говореше свободният Вежди. Зарекъл съм се като министър, че докато съм на този пост, от устата ми няма да излезе и една лоша дума за нито един творец. ★

Wird es Ihrer Meinung nach in Bulgarien, einen erfolgreichen und gewinnbringenden Kulturtourismus geben?

Der Kulturtourismus ist eine Notwendigkeit, weil der „Alkoholtourismus“ keine Perspektive für unser Land ist. Der Kulturtourismus ist Business, das dem Land viele Einnahmen bringen könnte. Ich werde einige Beispiele nennen. Das Kolosseum in Rom wird jährlich von über 6 Mio. Touristen besucht. Der Louvre in Paris hat sogar über 8 Mio. Besucher jährlich, die 20 Euro pro Eintrittskarte zahlen. Können Sie sich vorstellen wie viel Einnahmen das für das Land sind?

Das Kulturministerium hat schon ein vollständiges Konzept für die Zukunft des bulgarischen Kulturtourismus entwickelt. Unser Land ist reich an Thrakischem, Byzantinischem und Mittelalterlichem Kulturerbe. Das möchten wir unseren Gästen aus dem Ausland zeigen.

Sind in naher Zukunft Initiativen und Projekte im Kulturbereich zwischen Österreich und Bulgarien vorgesehen?

Sind in naher Zukunft Initiativen und Projekte im Kulturbereich zwischen Österreich und Bulgarien vorgesehen?

Das bulgarische Kulturinstitut „Haus Wittgenstein“ in Wien ist sehr aktiv. Seine Tätigkeit beschränkt sich nicht nur auf Wien, sondern bezieht sich auf ganz Österreich. Es versucht auch ein breites österreichisches Publikum anzusprechen und die bulgarische Kultur bekannt zu machen. Die bulgarischen Medien berichten oft über Konzerte, Ausstellungen und Lesungen. Seit 2005 organisiert das österreichische Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten in Zusammenarbeit mit dem österreichischen P.E.N. Club in den Osteuropäischen Ländern den internationalen Dramenwettbewerb „Über Grenzen sprechen“. Dieses Jahr

FAND DER WETTBEWERB ZUM ERSTEN MAL IN BULGARIEN STATT

und wurde von Petrana Zlateva gewonnen. Ihr Stück „Ein unmusikalisches Moment“ wurde bei der Buchmesse im Leipzig im März präsentiert und im BKI „Haus Wittgenstein“ im Juni.

Ist es schwer für Sie als Künstler, sich mit administrativen Sachen zu beschäftigen?

Ein Künstler kann auch ein erfolgreicher Minister sein. Das wichtigste für mich ist, am Ende meiner Amtszeit sehen zu können was ich hinterlassen habe. Ja, natürlich gibt es den inneren Kampf zwischen dem Minister und dem Künstler. Jetzt trage ich die Verantwortung für sehr viele Menschen und ich erlaube mir nicht mehr, so zu sprechen, wie der freie Weschdi das machen konnte. Ich habe mir als Minister geschworen, dass, solange ich auf diesem Posten bin, kein schlechtes Wort über einen Künstler sagen werde. ★

Гърция живее с парите на ЕС – затова не търси изход от кризата!

ТЕКСТ Мария Спасова-Топалова*

Ако вместо за лобиране навън правителството на Георгиос Папандреу изразходваше същите сили за реформи вътре, Гърция вече щеше да изплува от блатото на икономическата криза. Азбучна истина в политическата теория е, че болезнените реформи трябва да се извършат без отлагане, защото в краткосрочен план имат негативен ефект, а всяка партия иска да види плодовете им преди провеждането на следващите избори. В Гърция обаче и управляващи, и управлявани показват учудващо нежелание да променят порядките, довели до сегашната финансова криза.

Явлението е познато в социалната антропология като „гръцка устойчивост срещу реформите“. Наблюдаваме го днес с

ОТКАЗА ДА СЕ ПРИВАТИЗИРАТ ГУБЕЩИ ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

да се съкращава раздутият публичен сектор, да се либерализира пазарът на труда. Но то е познато отпреди – спомнете си социалните протести срещу пенсионната реформа или студентските бунтове срещу легализирането на частните университети от близкото минало.

Феноменът се заражда още в началото на 80-те години на 20 век, когато с щедрите европейски фондове и субсидии

ГРЪЦКОТО ОБЩЕСТВО ИЗПАДНА В ИНДИВИДУАЛИСТИЧНО БЛАЖЕНСТВО

всеки гледаше да осигури само своето моментно благоденствие. И понеже този просперитет не беше постигнат със собствена кръв и пот, гръците се чувстват несигурни, че той лесно може да им бъде отнет. Неувереността в себе си поражда nihilism и страха от конкуренция от всякакъв тип – от частните работодатели, от полския водопроводчик, от завършилите недържавни университети.

Гръцкият първороден грях се нарича безконтролно изсипване на европейски пари в бездънния чувал на разхищенията. Финансовата помощ за Атина идва от джобовете на европейските данъкоплатци, от спестяванията им в банките и от пенсионните им фондове. Гражданите имат пълно право да настояват пред политиците си да контролират как точно се харчат техните спестявания. С това те няма да навредят на Гърция, а ще ѝ помогнат.

Неслучайно американците не дават на гладния риба, а мрежа и го учат как сам да се изхранва с нея. *

* Авторката е дългогодишен журналист, изпълнителен директор на GRReporter.

Griechenland lebt vom Geld der EU – deshalb sucht es keinen Ausweg aus der Krise!

TEXT Spassova-Topalova*
ÜBERSETZUNG Karolina Dimitrova

Wenn die Regierung von Giorgos Papandreou ihre Kräfte für innere Reformen aufgewendet hätte, statt dafür, ihren Einfluss nach außen geltend zu machen, wäre Griechenland aus dem Sumpf der Wirtschaftskrise schon wieder aufgetaucht. Die Binsenweisheit in der politischen Theorie ist, dass die heiklen Reformen unverzüglich durchgeführt werden sollten, weil sie in einem kurzfristigen Plan einen negativen Effekt haben, und jede Partei ihre Früchte vor den nächsten Wahlen sehen möchte. In Griechenland zeigen jedoch Regierende und Regierte einen erstaunlichen Widerwillen, die Zustände zu ändern, die zur gegenwärtigen Krise geführt haben.

Dieses Phänomen ist in der Sozialanthropologie als „griechische Widerstandsfähigkeit gegen Reformen“ bekannt. Man beobachtet das heute durch

DIE WEIGERUNG, VERLUSTREICHE STAATLICHE UNTERNEHMEN ZU PRIVATISIEREN

den aufgeblähten öffentlichen Sektor zu verringern und den Arbeitsmarkt zu liberalisieren. Das ist aber schon länger bekannt – man muss nur an die sozialen Proteste gegen die Rentenreform oder an die Studentenaufstände gegen die Legalisierung von privaten Universitäten aus der jüngsten Vergangenheit denken.

Das Phänomen keimte schon in den 80er Jahren des 20. Jahrhunderts, als die griechische Gesellschaft wegen des großzügigen europäischen Fonds und der europäischen Zuschüsse in einen individualistischen Rausch verfiel.

IN EINEN INDIVIDUALISTISCHEN RAUSCH VERFIEL

Und jeder kümmerte sich nur um seinen eigenen momentanen Wohlstand. Und da diese Prosperität ohne eigene Bemühungen erreicht wurde, fühlen sich die Griechen jetzt unsicher, ob diese ihnen etwa ebenso leicht wieder weggenommen werden könnte. Die eigene Unsicherheit erzeugt den Nihilismus und die Angst vor Konkurrenz jeglicher Art – vor den privaten Arbeitgebern, vor dem „polnischen Installateur“, vor den Absolventen privater Universitäten.

Die griechische Erbsünde besteht im unkontrollierten Ausschütten europäischer Gelder in eine bodenloses Fass der Vergeudung. Die finanzielle Hilfe für Athen kommt aus den Taschen der europäischen Steuerzahler, aus ihren Ersparnissen in den Banken und aus ihrer Rentenvorsorge. Die Bürger könnten mit voller Berechtigung bei den Politikern darauf Einfluss nehmen, wie ihre Ersparnisse ausgegeben werden. Damit schaden sie Griechenland nicht, sondern sie helfen dem Land.

Es ist nicht zufällig, dass die Amerikaner dem Hungrigen keinen Fisch geben, sondern ein Fischernetz und sie bringen ihm bei, wie er sich selbst damit ernähren kann. *

* Die Autorin ist langjährige Journalistin, Exekutivdirektorin von GRReporter.

LGS Personal СВЪРЗВА ТОЧНИЯ ЧОВЕК С ТОЧНАТА РАБОТА

Компанията предоставя
нови възможности за
източноевропейския бизнес

LGS Personal е семейна фирма, предлагаща на клиентите си индивидуални решения за търсене и подбор на персонал. В резултат на дългогодишния си опит в сферата на човешките ресурси и трудовото право основателят ѝ – г-н Карл Цеман, е разработил свое ноу-хау.

„Заедно с екипа ми от компетентни специалисти винаги сме на разположение за въпроси, свързани с набиране на персонал. Аз лично гарантирам стопроцентово удовлетворение на клиента. Мотото ни е „Вашият успех е нашата цел!“. Сред компаниите, които ни се

доверяват, са дългогодишни партньори като *RHI, Magna, Tyco Electronics, KPMG, Schöller Bank*“ – споделя г-н Цеман.

След изградени успешни бизнес партньорства в Словакия и други страни от Източна Европа фирмата се насочва и към България. Във връзка с това разширение управителят се доверява на една българка – маг. Искра Костадинова. Освен консултант по подбор на човешки ресурси сега тя е отговорна и за изграждането на източноевропейска мрежа от компании, предлагащи свободни позиции, както и кандидати, търсещи работа. „Винаги съм искала да работя с хора и съм благодарна за предоставената ми възможност да бъда част от екип, който е посредник на трудовия пазар – разказва г-жа Костадинова. – За мен е изключително важно да се уверя, че кандидатът може да се идентифицира с фирмената култура и да се впише както във формалната, така и в неформалната ѝ структура.“

За да опознае по-отблизо страната ни, г-н Цеман организира специална вечер Sofia Summer Night. Офисът на LGS Personal се намира в класическа неоренесансова сграда, в близост до кметството във Виена и в края на юли под красивите аркади зазвуча българска музика. На чаша вино мениджъри от *OMV, Ernst&Young, Generali, Kühne&Nagel, Henkel, Remax, Byte Source Technologies* се радваха на гостоприемството на г-н Цеман. Освен създаването на бизнес контакти между България и Австрия, събитието представи и предлаганите от фирмата услуги и условията за бъдещ съвместен бизнес. А потенциал за развитието на такъв има – в офиса на LGS Personal говорят и български. ★

LGS Personal verbindet den richtigen Menschen mit dem richtigen Job

Die Firma eröffnet
neue Möglichkeiten für
Geschäfte mit Osteuropa

LGS Personal ist ein Familienunternehmen im Herzen Wiens, das seinen Kunden individuelle Lösungen für Personalsuche und Auswahl bietet. Dank seiner langjährigen Erfahrung im gesamten HR-Bereich (inkl. Arbeitsrecht) hat der Gründer, Karl Zemann, ein eigenes Know-how entwickelt.

„Selbstverständlich stehe ich neben meinem kompetenten Team persönlich als Ansprechpartner für Ihre Personalfragen zur Verfügung und garantiere mit meinem Namen unter dem Motto „Ihr Erfolg ist unser Ziel“ für 100% Kundenzufriedenheit“, so Zemann über seine Firmenphilosophie.

Unter den Kunden, die LGS Personal ihr Vertrauen geschenkt haben, sind langjährige Partner wie *RHI, Magna, Tyco Electronics, KPMG, Schöller Bank*.

Neben den bereits bestehenden erfolgreichen Geschäftsbeziehungen in der Slowakei und anderen osteuropäischen Ländern blickt LGS Personal seit kurzem auch nach Bulgarien. Diesbezüglich hat Karl Zemann sein Vertrauen Frau Mag. Iskra Kostadinova, einer Bulgarin, geschenkt. Zusätzlich zu ihren Aufgaben als Personalberaterin ist sie verantwortlich für den Aufbau eines osteuropäischen, ganz konkret bulgarischen, Kontaktnetzwerkes bestehend sowohl aus Arbeitgebern als auch aus Arbeitnehmern.

Iskra Kostadinova: „Als berufliche Tätigkeit habe ich mir immer gewünscht mit Menschen zu arbeiten. Ich bin sehr dankbar für die Gelegenheit, Teil eines Teams zu sein, das als Drehscheibe am Arbeitsmarkt fungiert und den jeweiligen Menschen mit dem passendem Job verbindet. Für mich ist es von großer Bedeutung, sicherstellen zu können, dass sich der potenzielle Kandidat mit der Unternehmenskultur identifizieren kann, dass er ausgezeichnet zur formellen, und informellen Unternehmensstruktur passt.“

Unter dem Titel „Sofia Summer Night“ haben Karl Zemann und sein Team im Juli einen speziellen Event veranstaltet, um mehr über das Land Bulgarien und seine Menschen zu erfahren. Das Firmenbüro befindet sich in einem klassischen Gebäude im Neo-Renaissance-Stil in der Lichtenfelsgasse, gleich ums Eck vom Wiener Rathaus.

Bulgarische Manager (unter Anderem von *OMV, Ernst&Young, Generali, Kühne&Nagel, Henkel, Remax und Byte Source Technologies*). waren auf ein Glas Wein eingeladen und konnten sich bei bulgarischer Musik bestens unterhalten und die Gastfreundlichkeit des Gastgebers genießen. Neben dem regen Kontaktaustausch zwischen Bulgarien und Österreich wurden auch die Personaldienstleistungen sowie die Perspektiven für eine zukünftige Zusammenarbeit präsentiert.

Eines ist in jedem Fall klar: In diesem Geschäftsbereich gibt es großes Entwicklungspotenzial – nicht zuletzt deswegen, weil bei LGS Personal auch Bulgarisch gesprochen wird! ★

ДАВОР СЕРТИЧ,
предприемач:

Когато езиковите и културните познания са важни

*Мултикултурната и многоезична среда
определя философията на „Юниткарго“*

ТЕКСТ Пламена Александрова

Маг. Давор Сертич е на 44 години. Роден в Хърватия, но съвсем малък пристига с родителите си в Австрия. Учи икономика. Има магистърска степен по бизнес администрация. Работи във фирма LKW Walter, но през 1996 започва самостоятелен бизнес. През 2004 г. основава спедиторската компания „Юниткарго“, която осъществява международни превози в различни точки на света. Освен успешен предприемач, маг. Давор Сертич е и председател на изпитната комисия за спедитори, активен участник и организатор в инициативите на Търговската камара на Австрия.

Ако в Швеция „Добър ден“ и кратък личен разговор са достатъчни, за да се започне работна среща, в Турция не е така. Там хората отделят 80% от времето за опознаване на партньора – има ли деца, кой спорт харесва, и едва тогава може да се премине към деловата част. Познаването на тези културни различия са важна част от бизнеса и в голяма степен определят успеха му. Това е разбрал Давор Сертич още в началото на своята кариера и затова принципът мултикултурна и многоезична среда определя философията на неговата фирма. „Когато основавахме компанията през 2004 г., няхахме достатъчно средства, за да открием представителство във всяка държава. Тогава решихме, че ще съберем екип от хора, които идват от съответните страни, знаят местния език и познават особеностите на националната култура. Имам 12 служители от Хърватия, Словакия, Турция, България, Индия, Унгария, Сърбия. Ето, Мартин Киряков е от България. Той разговаря с нашите клиенти там на български, познава културата, нуждите им.“

МУЛТИ-КУЛТИ

В основата на изграждането и поддържането на този пъстър екип е разбирането за взаимно уважение. Г-н Сертич държи на общите срещи, разговори, дискусии, които свързват хората и спомагат за поддържането на обща фирмена култура. Всеки служител може да допринесе за развитието на предприятието със своите идеи и предложения. Едно от най-важните неща тук е хората да се чувстват сигурни в компанията, да идват на работа с убеждението, че тази фирма стои зад тях и те са част от едно цяло. Мотивираните и уверени в себе си и компанията служители могат да дадат много на бизнеса. А тяхната лична връзка със съответната държава, за която отговарят, допълнително повишава доверието от страна на клиентите към „Юниткарго“. Така се получава пълен бизнес цикъл, основан на взаимното доверие, уважение и респект към националните културни и езикови различия.

Тези отличителни черти на „Юниткарго“ не са останали незабелязани и през 2010 г. компанията печели специална награда *DiversCity* на Федералната търговска камара. Г-н Сертич дарява получената парична премия от 3000 евро за бедстващите хора в Хаити, защото вярва, че само който дава, има право да очаква нещо обратно.

„ИЗПОЛЗВАЙТЕ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ В АВСТРИЯ“

„Тук има толкова разнообразни възможности за образование, контакти, платформи.“ Това е съветът на бизнесмена с хърватски корени към всички, които искат да намерят своите шансове в алпийската държава. Като най-важни фактори за успешната му интеграция в австрийското общество той посочва доброто образование и високото ниво на владеене на немски език.

ВЕЧЕ И В БЪЛГАРИЯ

До края на тази година „Юниткарго“ ще има свое представителство в България. Големите производствени концерни и частни български предприемачи, които изнасят своята продукция, от една страна, и необходимостта от внос, от друга, дават основание на г-н Сертич да вижда голям потенциал за развитие на своя бизнес у нас. Като особеност в работата с българските фирми той отбелязва финансовите аспекти: човек трябва да е добре подсигурен във връзка със заплащането, защото често се получава голямо забавяне от страна на българските клиенти. Но австрийският предприемач познава и много млади предприятия, които са амбициозни и работят изключително професионално. ★

DAVOR SERTIC,
Unternehmer:

Wenn Sprach- und Kulturkenntnisse wichtig sind

*Die multikulturelle und vielsprachige
Umgebung bestimmt die Firmenphilosophie
des UnitCargo*

Mag. Davor Sertic ist 44 Jahre alt. Geboren im Kroatien, übersiedelt er mit seinen Eltern als Kleinkind nach Österreich. Später absolviert er hier BWL und MBA. Einige Jahre arbeitet er in der Firma LKW Walter und ab 1996 macht er sich selbständig. Im Jahr 2004 gründet er das Speditionsunternehmen UnitCargo, das sich mit internationalem LKW-Transport beschäftigt. Mag. Davor Sertic ist Vorsitzender der Prüfungskommission zum Speditionskaufmann und aktiver Teilnehmer und Organisator bei Initiativen der WKÖ.

In Skandinavien reichen ein „Guten Tag!“ und ein kurzes Privatgespräch als Einleitung zu einem Businessstreffen. Das ist in der Türkei gar nicht der Fall. Dort dienen 80% der Zeit dazu, den Businesspartner besser kennenzulernen. Z. B.: „Hat er Kinder? Welchen Sport treibt er?“ – und erst dann wird über Business gesprochen.

Das Erkennen kultureller Unterschiede ist ein wichtiger Teil des Businesslebens geworden und bestimmt eigentlich den Geschäftserfolg. Zu dieser Erkenntnis kommt Mag. Davor Sertic noch am Anfang seiner Karriere und deshalb ist die Grundlage für seine Firmenphilosophie das Prinzip der multikulturellen und vielsprachigen Umgebung. „Als die Firma gegründet wurde, finanziell nicht die Möglichkeit gehabt, in

TEXT Plamena Aleksandrova

jedem Land eine Niederlassung zu eröffnen. Also haben wir den Firmensitz in Wien gegründet und Mitarbeiter aus den jeweiligen Ländern mit den Kultur- und Landessprachkenntnissen angestellt. Zurzeit haben wir 12 Mitarbeiter aus Kroatien, Slowakei, Türkei, Bulgarien, Ungarn, Serbien und Indien. Z.B. kommt Martin Kiryakov aus Bulgarien. Er kommuniziert in der Landessprache, und kennt die Kultur, die Bedürfnisse der Bulgaren.“

MULTIKULTI

Die Basis für den Zusammenhalt dieses bunten Teams ist der gegenseitige Respekt. Durch Gespräche und Diskussionen mit Mag. Sertic bei regelmäßigen gemeinsamen Mitarbeiter-Treffen werden die Beziehungen gestärkt und die Firmenkultur unterstützt. Jeder Mitarbeiter kann seine Ideen und Vorschläge mitteilen. Es ist wichtig, dass alle sich am Arbeitsplatz wohl fühlen und wissen, dass das Unternehmen hinter ihnen steht, das sie dazu gehören. Die motivierten und selbstbewussten Mitarbeiter tragen daher auch wesentlich zum Businesserfolg viel bei. Zusätzlich erhöht ihre persönliche Beziehung zu ihrem Heimatland das Kundenvertrauen zu UnitCargo. Dadurch schließt sich der Kreis der Erfolgsgeschichte, basierend auf gegenseitigem Vertrauen und Respekt für nationalen Kultur- und Sprachunterschiede.

Diese markanten Merkmale UnitCargos blieben nicht unbemerkt und im Jahr 2010 wurde das Unternehmen mit dem „DiversCity Preis“ der WKÖ ausgezeichnet. Das gesamte Preisgeld von 3.000 Euro wurde den Erdbebenopfern in Haiti gespendet, da Mag. Sertic glaubt, dass, nur wer gibt, etwas zurückerwarten darf.

„NUTZEN SIE DIE MÖGLICHKEITEN HIER IN ÖSTERREICH“

„Es gibt ein so vielfältiges Angebot an Ausbildungsmöglichkeiten, an Netzwerken und Plattformen. Nutzen Sie sie.“ – das ist der Ratschlag des Geschäftsmannes mit kroatischen Wurzeln an alle, die ihr Glück in Österreich suchen. Als wichtigste Aspekte seiner erfolgreichen Integration bezeichnet er seine Ausbildung und das Beherrschen der deutschen Sprache auf hohem Niveau.

BALD AUCH IN BULGARIEN

Bis Ende des Jahres plant UnitCargo eine Niederlassung in Bulgarien zu eröffnen. Die Gründe liegen auf der Hand: einerseits die vielen Konzerne, die in bulgarischen Produktionsstätten produzieren lassen und die erfolgreichen bulgarischen Privatunternehmen, die nach Europa exportieren, und andererseits der Bedarf an Importgütern. Das alles ist ein ausreichendes Potenzial für gutes Business. Als eine Besonderheit bei der Arbeit mit bulgarischen Firmen merkt Mag. Sertic den finanziellen Aspekt an: „Man muss sich gut absichern, was die Bezahlung betrifft, weil die Bonität* der bulgarischen Unternehmen oft nicht sehr hoch ist.“ Der österreichische Geschäftsmann kennt aber auch viele junge aufstrebende bulgarische Unternehmen, die sehr professionell arbeiten. ★

* Bonität ist die Fähigkeit von Unternehmen, die aufgenommenen Schulden auch zurückzahlen zu können.

НА 39 КМ ЮЖНО ОТ ПЛОВДИВ

Хисаря – от термалните бани до СПА курорт

*Още римските императори са оценявали
лековитата сила на хисарските минерал-
ни извори*

ТЕКСТ и СНИМКА
Людмила Ханджийска

Напоен с история и обгърнат с легенди, Хисаря е притегателно място както за хора с болежки, така и за всеки, който иска да отпочине от задъханото ежедневие. Разположен в сърцето на България, градът е дарен с мек климат и прекрасна природа.

Още преди V–IV в. пр.Хр. на това място е съществувало старо тракийско селище. Тук римският император Диоклециан изгражда прочутите римски терми, в които са били извършвани лечебни процедури с топла вода.

Император Септимий Север също често посещавал минералните бани, за да се лекува и възстанови. Малкото селище се разраснало в третия по големина римски град на територията на днешна България – Диоклецианопол. Красиви обществени сгради, дворци, широки улици и мраморни бани, украсени със статуи, разнасяли славата на курорта в цялата империя. Градът бил укрепен със здрава каменна стена, която по своята запазеност и оригиналност се нарежда на едно от първите места в Европа. Хисарската крепостна стена е дълга 2315 м и на много места достига височина до 11 метра.

Заради многото крепостни руини, които турците намират няколко века по-късно, те наричат селището Хисар (крепост – на арабски).

И днес този древен български град е запазил славата си на лечебен център. Хисарската минерална вода се използва за лекуване на множество заболявания. Тя е особено препоръчителна при пациенти с бъбречно-каменна болест. На територията на курорта бликат 22 извора, 16 от които са естествени. Температурата на водата в тях варира от 37 до 51С. Модерни хотели и множество специализирани балнеолечебни центрове дават възможност на гостите на града да опитат свойствата на местната вода.

Любителите на кулинарни изкушения могат да посетят и многобройните механи с вкусни местни гозби. Регионалната кухня е тракийска, а ястията се приготвят предимно в глинени съдове с много подправки. Най-атрактивни са телешки език, пълнен с праз, и тракийски гювеч със свинско месо. ★

39 KM SÜDLICH VON PLOVDIV

Hissar – von den Thermen bis zum Spa Kurort

*Schon die römischen Kaiser haben die
Heilkraft der Mineralquellen in Hissar
hoch geschätzt*

TEXT und FOTO
Lyudmila Handzhiyska

Reich an Geschichte und umgeben von Legenden: Hissar ist ein attraktiver Ort sowohl für Menschen mit Gesundheitsproblemen, als auch für alle, die eine Pause vom stressigen Alltag brauchen. Hissar ist eine Stadt mit mildem Klima, im Herzen Bulgariens, inmitten einer wunderschönen Landschaft. Schon vor dem 5.–4. Jh. v. Chr. existierte an diesem Ort eine alte thrakische Siedlung. Der römische Kaiser Diokletian hat hier die berühmten römischen Bäder errichten lassen, in denen Heilpraktiken mit Mineralwasser

durchgeführt wurden. Kaiser Septimius Severus hat ebenfalls die Thermalbäder oft besucht, um sich zu erholen und die heilende Kraft des Wassers zu genießen. Die kleine Siedlung wuchs allmählich zur drittgrößte römischen Stadt auf dem Gebiet des heutigen Bulgariens - Diocletianopolis. Schöne öffentliche Gebäude, Paläste, breite Straßen und Marmorbäder geschmückt mit Statuen haben zum Ruhm der Stadt beigetragen.

Hissar wurde mit einer starken Mauer befestigt, die wegen ihrer Erhaltung im Originalzustand unter den ersten Festungen Europas rangiert. Die Mauer ist 2.315 m lang und in vielen Stellen erreicht sie eine Höhe von 11 Metern. Wegen den vielen Burgruinen, die die Türken ein paar Jahrhunderte später dort fanden, nannten sie die Stadt Hissar („Festung“ auf Arabisch).

Auch heute hat diese alte bulgarische Stadt ihren Ruf als ein Heilzentrum erhalten. Das Hissar Mineralwasser wird zur Behandlung zahlreicher Krankheiten verwendet. Es ist besonders bei Patienten mit Nierensteinen zu empfehlen. Auf dem Gebiet des Kurortes sprudeln insgesamt 22 Quellen, 16 davon sind natürlich. Die Temperatur des Wassers variiert von 37 bis 51 Grad. Moderne Hotels und zahlreiche Heilzentren lassen die Gäste der Stadt die heilenden Eigenschaften des Wassers erleben.

Die Freunde kulinarischer Köstlichkeiten können die zahlreichen Tavernen mit interessanten lokalen Gerichten besuchen. Die regionale Küche ist thrakisch und die Speisen werden vorwiegend in Keramik-Töpfen mit vielen Gewürzen zubereitet. Am beliebtesten ist „Kalbszunge gefüllt mit Lauch“ sowie „Thrakischer Eintopf“ mit Schweinefleisch. ★

По стъпките на Густав Климт на Атерзее

ТЕКСТ и СНИМКИ Нели Динева

Häuser im Unterach am Attersee, Schloss Kammer am Attersee, Landhaus am Attersee. Зад тези имена стоят някои от картините на световноизвестния художник Густав Климт (1862–1918). За тях представителят на виенския сецесион черпел вдъхновение от красотата на Атерзее. Между 1900–1916 г. всяко лято творецът посещавал този регион в търсене на красиви пейзажи. Някои от платната си символизът започвал сред природата и ги довършвал в столицата. Днес тематичен път, посветен на Климт, ни дава възможност да минем по неговите стъпки и да посетим местата с прекрасни гледки, които той наблюдавал с далекоглед и впоследствие пренасял върху платната си.

Известната Трета симфония на композитора Густав Малер също е вдъхновена от очарованието на Атерзее и заобикалящата го природа. То е най-голямото вътрешно езеро в Австрия, известно с кристално чистата си вода. Атерзее предлага прекрасни възможности за отдих и приключения през всички сезони. До него преспокойно се стига с автомобил, но далеч по-вълнуващо е да хванете влак. Във Вьокламаркт можете да се качите на романтичния трен „Носталгия“, който като машина на времето ще ви отведе назад в отминали времена. Пътувайки с него, пред погледа ви ще се редуват зелените поля на различни закътани селца и спиращи дъха планински масиви. Най-голямата изненада ще дойде обаче, когато пред вас планините се отдръпнат, за да покажат скрития си бисер – кристалните води на езерото. Неслучайно то е сред най-предпочитаните дестинации за любителите на водни спортове в алпийската страна.

Можете да направите и обиколка по него с панорамно корабче. В зависимост от избрания курс пътуването може да продължи от 1 ч и 5 мин до 2 ч и 20 мин. Различни маршрути предлагат дълги разходки сред природата. Ако вземете със себе си и децата, пуснете ги да изследват Пътя на приказките, по който ще срещнат героите на Братя Грим. Елегантните лебеди и семействата патици, които гордо плуват във водите на езерото, придават още по-голям чар и щипка романтика на това приказно кътче от земята. ★

Auf den Spuren Gustav Klimts am Attersee

TEXT und FOTOS Neli Dineva

Häuser in Unterach am Attersee, Schloss Kammer am Attersee, Landhaus am Attersee. Das sind die Namen einiger Bilder des weltberühmten Malers Gustav Klimt (1862–1918). Die Schönheit des Attersees inspirierte den Vertreter der Wiener Sezession zu diesen Bildern. Zwischen 1900 und 1916 besuchte der Künstler diesen Ort jeden Sommer auf der Suche nach schönen Landschaften. Einige Gemälde fing der Symbolist in der Natur an und machte sie später in Wien fertig. Heute ermöglicht uns ein dem Maler Klimt gewidmeter Weg, seinen Schritten zu folgen und seine Aussichtsplätze zu besuchen, von wo aus er die Landschaft manchmal mit einem Fernrohr betrachtete, bevor er sie malte.

Die berühmte „Dritte Symphonie“ des Komponisten Gustav Mahler ist ebenfalls von der Schönheit des Attersees und seiner Umgebung inspiriert. Dieser See ist das größte Binnengewässer Österreichs und berühmt für sein kristallklares Wasser. Er bietet sehr gute Möglichkeiten für Erholung und Abenteuer zu jeder Jahreszeit. Man kann ihn leicht mit dem Auto erreichen, aber viel spannender ist es, mit dem Zug zu fahren. In Vöcklamarkt kann man den „Nostalgie-Zug“ besteigen und sich wie mit einer Zeitmaschine in vergangene Zeiten versetzen lassen: man sieht abwechselnd grüne Felder, versteckte kleine Dörfer und die atemberaubenden Berge.

Die größte Überraschung kommt, wenn sich die Berge öffnen, um ihre versteckte Perle zu zeigen – das kristallklare Wasser des Sees.

Man kann auch eine Schiffrundfahrt machen. Je nach Kurs kann die Fahrt 1 Stunde und 15 Minuten oder 2 Stunden und 20 Minuten dauern.

Weiter bieten verschiedene Routen die Möglichkeit für lange Spaziergänge in der Natur. Wer Kinder dabei hat, kann mit ihnen den Märchenweg gehen, wo sie die Figuren der Brüder Grimm treffen können. Die eleganten Schwäne und die Entenfamilien im See, machen diesen Märchenplatz noch ein Stück bezaubernder und romantischer. ★

За повече информация
можете да ни откриете на
интернет страницата
www.eukompass.at

На училище в Австрия

Задължителната възраст за прием е 6 години

ТЕКСТ Консултантски център „Компас“

В кое училище в Австрия да запишем детето си? Този въпрос вълнува всеки родител месеци преди да удари първият звънец за влизане в класната стая. В повечето случаи правим избора си, съобразявайки се с това учебното заведение да бъде максимално близо до дома. По-специализирана информация за това кое е най-подходящото място за бъдещия ученик можем да получим от кварталните инспекторати, които предлагат консултации. Детайлизирана информация за училищата в страната предлага всеки специализиран каталог Schulverzeichnis, издаван всяка година от градския или областния училищен съвет (Stadtschulrat/Landesschulrat).

ДОКУМЕНТИ

Необходимите документи за прием в училище, които може да се изискват частично според училището, в което се кандидатства, са:

- ✓ документ за адресна регистрация
- ✓ акт за раждане
- ✓ паспорт
- ✓ застраховка в Австрия
- ✓ здравен картон
- ✓ евентуално документ за религиозна принадлежност.

ПРИЕМ

При приема се провежда лична среща с директора, на която той има възможност да прецени доколко бъдещият ученик е подготвен да започне училище. Кандидат-учениците се делят на:

- ✓ недостигнали училищна зрелост, но навършили задължителната училищна възраст
- ✓ ненавършили възрастта, но достигнали училищна зрелост
- ✓ деца, достатъчно зрели и навършили задължителната възраст.

Задължителната възраст за постъпване в училище в Австрия е 6 години, като бъдещият ученик трябва да ги е навършил до 31 август преди започването на учебната година.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО

Задължителното образование в Австрия е от 1-ви до 9-и клас. По тази причина децата, пристигащи на възраст 14–17 години в страната, изпитват значителни затруднения при приема в училище. Тези проблеми са преодолени с помощта на кейс мениджъри (Case Manager). Родителите трябва да бъдат спокойни относно езиковата и социалната интеграция на децата си – системата е предвидила допълнителни часове за всички от тях, за които немският не е майчин език. ★

Die Schule in Österreich

Das schulpflichtige Alter ist 6 Jahre

TEXT Beratungszentrum Kompass

In welcher Schule melden Sie ihr Kind an? Die Wahl der gewünschten Schule bleibt den Eltern frei überlassen, hängt jedoch meistens vom Wohnsitz ab. Als Unterstützung für die Eltern bei der Suche einer geeigneten Schule wird eine Beratung, durch die Bezirksschulinspektorate angeboten. Sie wird an die spezifischen Bedürfnisse des Kindes angepasst. Allgemeine Informationen über die Schulen in Österreich finden Sie in dem vom Stadt- oder Landesschulrat jährlich herausgegebenen Schulverzeichnis.

DOKUMENTE

Dokumente für die Anmeldung, die teilweise oder zur Gänze von der jeweiligen Schule verlangt werden können, sind:

- ✓ Bestätigung der Meldung des Kindes
- ✓ Geburtsurkunde
- ✓ Staatsbürgerschaftsnachweis
- ✓ Versicherungsnummer des Kindes
- ✓ Impfpass
- ✓ eventuell ein Dokument zum Nachweis des Religionsbekenntnisses.

SCHULAUFNAHME

Vor der Schulaufnahme findet ein persönliches Gespräch mit dem/der Schuldirektor/ Schuldirektorin statt, bei dem er/sie feststellen kann, ob das Kind schulreif ist. Die zukünftigen Schüler sind in 3 Gruppen unterteilt:

- ✓ schulpflichtige aber nicht schulreife Kinder
- ✓ nicht schulpflichtige aber schulreife Kinder
- ✓ schulreife und schulpflichtige Kinder.

Das schulpflichtige Alter wird erreicht, wenn das Kind das 6. Lebensjahr bis zum 31 August vor dem Beginn des Schuljahres vollendet hat.

SCHULPFLICHT

Die allgemeine Schulpflicht dauert 9 Jahre. Aufgrund dessen entstehen Probleme für die neukommenden, zwischen 14 und 17 Jahre alten Kinder, die sich an einer Schule einschreiben lassen wollen. Diese Barrieren können mit der Hilfe der sogenannten Case Manager überwunden werden.

Abschließend möchten wir die Eltern beruhigen, sich über die Sprach- und Sozialintegration ihrer Kinder ohne Deutsch als Muttersprache beim Schulanfang in Österreich keine Sorgen zu machen: das Schulsystem hat für eine Unterstützung mit zusätzlichen Unterrichtsstunden gesorgt. ★

ПОЛЕЗНИ @ АДРЕСИ / WICHTIGE LINKS

- ✓ www.oesb.at – Консултантският център ÖSB (ÖSB Consulting GmbH)

- ✓ www.bmukk.gv.at/schulen/index.xml – Министерството на образованието, изкуството и културата на Австрия (Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur)

Европейска заповед за плащане

*Как да си върнете дълг
от ЕС партньори*

ТЕКСТ Даниела Златкова
daniela_zlatkova@abv.bg

Европейската заповед за плащане е опростена процедура за трансгранични парични искове, които не са оспорени от ответника. На практика това означава, че ако една българска/австрийска фирма има длъжници в други държави – членки на ЕС, тя може, използвайки унифицираната процедура, действаща въз основа на стандартни формуляри (формулярите могат да бъдат изтеглени от тук: ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_filling_at_bg.htm), да се сдобие относително бързо и евтино с изпълнителен лист и да започне изпълнително производство. Тази законова възможност е допълнително средство за ищеца, който е свободен да прибегне и до процедура, предвидена от националното право.

РЕГЛАМЕНТ НА ЕП

Регламент (ЕО) № 1896/2006 на Европейския парламент (ЕП) относно европейската заповед за плащане е задължителен в своята цялост и се прилага във всички държави – членки на ЕС, с изключение на Дания. Ищец може да бъде всяко лице, което има местоживееене или обичайно пребиваване в членка на Съюза. Важно е да се подчертае, че правото да се иска издаване на европейска заповед за плащане е поставено в зависимост от местопребиваването и местоживееенето, а не от гражданството на ищеца. Второто условие е ищецът и ответникът да имат местоживееене или обичайно пребиваване в различни държави членки.

ПРОЦЕДУРИ

Вземането на ищеца може да произхожда от всякакви граждански и търговски сделки, произтичащи поначало от договорно основание, което не се оспорва, но не се изпълнява доброволно. Процедурата не изисква присъствие пред съда, нито пък допълнителни формалности. Издадената европейска заповед за плащане при никакви обстоятелства не може да бъде преразглеждана по същество в държавата членка по привеждане в изпълнение. Процедурите по привеждане в изпълнение на европейската заповед за плащане се регулират от правото на страната членка, в която ще се осъществи изпълнението. ★

Europäisches Mahnverfahren

*Wie Sie in der EU Ihre Außenstände
bei Geschäftspartnern geltend machen*

TEXT Daniela Zlatkova
daniela_zlatkova@abv.bg
ÜBERSETZUNG Blaga Zlateva

Das europäische Mahnverfahren ist ein vereinfachtes Verfahren für grenzüberschreitende Geldansprüche, das vollstreckt werden kann, solange vom Antragsgegner kein Widerspruch erteilt wird. Was bedeutet das in der Praxis? Wenn z.B. eine bulgarische/österreichische Firma Schuldner in einem anderen EU-Staat hat, kann diese relativ schnell und günstig den Erlass eines Vollstreckungsbescheids beantragen und das Vollstreckungsverfahren einleiten, indem sie das einheitliche Verfahren mittels standardisierter Formulare anwendet. (Hier kann man die Formulare herunterladen: ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_filling_at_bg.htm)

VERORDNUNG (EG) DES EUROPÄISCHEN PARLAMENTS

Die Verordnung (EG) Nr. 1896/2006 des Europäischen Parlaments zur Einführung eines Europäischen Mahnverfahrens hat zur Gänze obligatorischen Charakter und gilt in allen EU Mitgliedstaaten ausgenommen Dänemark. Antragsteller kann jede Person sein, die ihren Wohnsitz oder gewöhnlichen Aufenthalt in einem EU Mitgliedstaat hat. Wichtig ist, dass das Recht auf Einreichung eines Antrags auf Erlass eines Europäischen Zahlungsbefehls nicht von der Staatsbürgerschaft, sondern vom Wohnsitz bzw. vom gewöhnlichen Aufenthalt abhängt. Die zweite Voraussetzung ist, dass die beiden Parteien ihren Wohnsitz bzw. gewöhnlichen Aufenthalt in verschiedenen Mitgliedstaaten haben.

VERFAHREN

Die Forderung des Antragstellers kann jegliche Zivil- und Handelsrechtssachen betreffen, wenn ursprünglich eine vertragliche Berechtigung besteht, die nicht bestritten wird, aber nicht freiwillig eingehalten wird. Das Verfahren erfordert keine Anwesenheit vor Gericht und wird ohne jegliche Formalitäten durchgeführt. Der Erlass eines europäischen Zahlungsbefehls kann durch keine Maßnahme nach nationalem Recht des vollstreckenden Mitgliedstaats präjudiziert werden. Für das Vollstreckungsverfahren gilt das Recht des Vollstreckungsmitgliedstaats. ★

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ / ZUSÄTZLICHE INFORMATION

ec.europa.eu/civiljustice/simplif_accelerat_procedures/simplif_accelerat_procedures_bul_bg.htm

АКТУАЛНО ОТ
INTERFINANCE BERATUNGS GMBH

Бъдещето на младешите

*Създаването на работни места
и подсигуриването на бъдещето на
младите трябва да са приоритетни
цели на обществото ни*

ТЕКСТ Маг. Анета Писарева и Ани Великова
ПРЕВОД Кристиана Петрова

Важна цел на обществото ни би трябвало да бъде създаването на работни места за младите и подсигуриването на тяхното бъдеще, но реалността е друга - има много пречки за развитието на един млад човек. Висшето образование е свързано с препятствия като препълнени курсовете за обучение поради големия брой на желаещите да следват и успоредно с това увеличаването на младежката безработица. Възможностите за пенсионно осигуряване, на каквото се радват пенсионерите днес, намаляват драстично.

Ситуацията по отношение на безработицата в цяла Европа се влошава. Средната безработица в ЕС е 21%, което провокира например младите испанци и великобританци да се чувстват принудени да излязат на улицата, за да защитят интересите си чрез активен протест.

В Австрия големите проблеми се крият най-вече в пенсионната система. Вследствие на застаряването на населението и ниските нива на раждаемост системата все по-малко може да се финансира сама. Законът за социално осигуряване от 1955 г. предвижда, че всеки служител трябва да внася определена сума като застраховка, която да получава под формата на пенсия, изчислена на базата на заплатата през последните пет години трудов стаж. Във връзка с хармонизирането на пенсионната система от 2005 г. се въвежда модел, при който в пенсионната сметка за всеки служител се сумират вноските през целия трудов стаж.

Бюджетните субсидии на правителството от 2006 г. насам са почти удвоени, за да могат да бъдат гарантирани пенсиите. През 2010 дефицитът достигна рекордната сума от 4,4 милиарда евро и се очаква да продължи да расте. По прогноза броят на хората над 60-годишна възраст ще се увеличи от 22,6% през 2008 г. на 31,2% през 2030 г. Все още не е ясно как трябва да изглежда дългосрочното решение на тази дилема. Необходимо ли е държавата да продължава да подпомага социалната система, което води до преразпределение на ресурси от младите към старите, или да се засили частното осигуряване, индивидуалните решения и предприемачеството? Ясно е, че са необходими реформи, които ще доведат до късно пенсиониране и по-ниски пенсии в дългосрочен план.* *

* Източници: Доклад на проф. Волфганг Мацал и wko.at

AKTUELLES VON
INTERFINANCE BERATUNGS GMBH

Die Zukunft der Jugend

*Die Jugend zu beschäftigen und ihre Zukunft
abzusichern sollten Prioritäten
unserer Gesellschaft sein*

TEXT Mag. Aneta Pissareva und Ani Velikova

Ein wichtiges Ziel unserer Gesellschaft sollte es sein, die Jugend zu beschäftigen und ihre Zukunft abzusichern, doch in der heutigen Realität gibt es viele Hindernisse auf dem Werdegang eines Jugendlichen. Eine universitäre Ausbildung ist wegen Überfüllung mit einigen Hürden verbunden, während die Jugendarbeitslosigkeit steigt und eine Pensionsabsicherung, so wie es die heutigen Pensionisten genießen, sich in Zukunft nicht mehr ausgehen wird. Europaweit spitzt sich die Situation, vor allem was die Arbeitslosigkeit anbelangt, zu. Im Durchschnitt liegt die Arbeitslosigkeit in der EU bei 21%, was dazu führt, dass z.B. in Spanien und Großbritannien sich die Jugend gezwungen sieht, auf die Straße zu gehen und für ihre Interessen zu protestieren.

In Österreich gibt es vor allem im Pensionssystem große Probleme. Es kann sich durch das Steigen des Altersdurchschnittes und das Fallen der Geburtenrate immer weniger selbst finanzieren. Das ursprüngliche Allgem. Sozialversicherungsgesetz von 1955 sieht vor, dass jeder Arbeitnehmer einen gewissen Versicherungsbeitrag abgeben muss, um später als Pension einen Teil des Gehalts der letzten 5 Dienstjahre zu erhalten. Im Zuge der Pensionsharmonisierung von 2005 wurde ein Modell entwickelt, bei dem für jeden Arbeitnehmer ein Pensionskonto eingerichtet wird, in das sich alle Beitragsleistungen aus dem gesamten Versicherungsverlauf summieren.

Doch der Bund musste seit 2006 fast doppelt so viel Geld zuschießen, um die Pensionen zu gewährleisten. 2010 erreichte seine Ausfallhaftung einen Spitzenwert von 4,4 Mrd und eine Steigerung ist absehbar, da die Anzahl der über 60-Jährigen von 22,6% in 2008 auf 31,2% im Jahr 2030 prognostiziert wird. Wie die langfristige Lösung dieser Situation aussehen soll, ist derzeit unklar. Soll der Staat weiterhin so stark unterstützend in das Sozialsystem eingreifen, was zur Umverteilung des Geldes von Jung zu Alt führt, oder gar mehr auf private Vorsorge und Eigenverantwortung wie z.B. Selbständigkeit umgestiegen werden? Sicher ist, dass Reformen anstehen, die langfristig das Eintrittsalter heben und das Leistungsniveau senken.* *

* Quelle: Vortrag von Univ.-Prof. Dr. Wolfgang Mazal und wko.at

Прочитането на Договора за
независимостта в „Белведере“

Der unterzeichnete
Staatsvertrag im Belvedere

26 ОКТОМВРИ

Ден на неутралитета, не на независимостта

Националният празник на Австрия
беязан от закон, подписан през 1955-а

ТЕКСТ Петър Добрев

На 26 октомври – националният празник на Австрия, жителите ѝ отбелязват деня, в който през 1955 г. Законът за постоянния неутралитет става част от конституцията на алпийската държава.

ХРОНОЛОГИЯ

В края на април 1945 г. войските на СССР, Франция, Англия и САЩ навлизат в републиката и си поделят територията ѝ на четири зони. Така е разделена и столицата Виена. По настояване на Съветския съюз лидерът на Социалистическата партия Карл Ренер съставя временно правителство, което анулира аншлуса и обявява възстановяването на австрийската държава. Недоволни от засилващото се руско влияние в страната, останалите съюзници отказват да признаят това правителство.

На 25 ноември 1945-а се провеждат свободни национални избори, в резултат на които се съставя коалиционно правителство между Австрийската народна партия, Социалистическата партия и Комунистическата партия. Между 1946 и 1953 г. то приема повече от 550 закона, свързани с управлението и развитието на държавата. При все това на територията на Австрия продължават да бъдат разположени войски на съюзниците. Разпадането на антихитлеристкия съюз, разделянето на света на източен и западен блок, както и редица други международни събития в този период забавят значително решаването на въпроса с австрийската независимост.

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

След смъртта на Сталин през 1953-та новоизбраният австрийски канцлер Юлиус Рааб решава да активизира преговорите. Той предлага разглеждането на вариант, при който Австрия да не се присъединява към нито един от очерталите се военни блокове. В началото

на февруари 1955 г. неочаквано съветската страна проявява готовност за разговори. Делегация, водена от Рааб, Адолф Шерф и Бруно Крайски, заминава за Москва. След четиридневни преговори се изготвя Договорът за възстановяване на независимостта на Република Австрия, съставен на основата на постоянния неутралитет на страната. Така на 15 май с.г., десет години след края на Втората световна война, австрийският външен министър Леополд Фигъл обявява от балкона на двореца „Белведере“: „Австрия е свободна!“, и показва на събралото се множество подписания от Съюза, САЩ, Англия, Франция и Австрия документ. Договорът, с който страната възстановява суверенитета си, влиза в сила на 27 юли 1955 г. Интересен факт е, че оригиналът му се съхранява в Москва.

НЕУТРАЛИТЕТЪТ

На 26 октомври с акт на парламента постоянният неутралитет става част и от конституцията. Съгласно поетите задължения алпийската страна няма право да се присъединява към военни съюзи, както и да разрешава създаването на военни бази на чужди сили на своя територия. Макар че получава независимостта си с договора от 15 май, Австрия избира за свой национален празник 26 октомври. Често се казва, че на тази дата и последният чужд войник е напуснал Австрия, но всъщност на този ден се чества законът за неутралитета – акт, който отрежда на алпийската държава важна роля в новото геополитическо разделяне на света. ★

Молотов и Рааб в Москва
Molotow und Raab in Moskau

26. OKTOBER

Der Nationalfeiertag Österreichs ist der Tag der Neutralität (nicht der Unabhängigkeit)

TEXT Petar Dobrev
ÜBERSETZUNG Karolina Dimitrova

Am 26. Oktober – dem Nationalfeiertag Österreichs, begehen die Österreicher den Tag des Beschlusses des Neutralitätsgesetzes.

Ende April 1945 trafen die Alliierten, die Sowjetunion, Frankreich, England und die USA in Österreich ein und teilten das Hoheitsgebiet in vier Zonen. So wurde auch die Hauptstadt Wien eingeteilt. Die Auflösung der Alliierten,

die Einteilung der Welt in Ost- und Westblock, sowie auch eine Reihe anderer internationaler Ereignisse in dieser Periode verzögerten die Lösung der Frage der österreichischen Unabhängigkeit beträchtlich. Anfang Februar 1955 zeigte die Sowjetunion unerwartet Bereitschaft für Gespräche. Eine von Julius Raab, Adolf Schärff und Bruno Kreisky geführte Delegation fuhr nach Moskau. Nach viertägigen Verhandlungen wurde der Staatsvertrag für die Wiederherstellung der Unabhängigkeit der Republik Österreich ausgefertigt, auf der Basis der immerwährenden Neutralität des Staates. So verkündete der österreichische Außenminister Leopold Figl vom Balkon des Schlosses Belvedere am 15. Mai 1955, zehn Jahre nach dem Ende des Zweiten Weltkrieges: „Österreich ist frei!“ und zeigte der versammelten Menge das von der Sowjetunion, den USA, England, Frankreich und Österreich unterzeichnete Dokument.

Am 26. Oktober wurde die immerwährende Neutralität durch einen Akt des Parlamentes auch Teil der Verfassung. Laut den übernommenen Verpflichtungen darf sich der Alpenstaat an keinen Militärbündnissen beteiligen, sowie auch das Errichten von Militärstützpunkten fremder Mächte auf seinem Hoheitsgebiet nicht erlauben. ★

Онлайн запознанства

Къде може да се запознаете в днешно време с интересни хора? В някой бар? На спортната площадка? В библиотеката? Грешите! Ще ги откриете в Parship.at, eDarling.at и още десетина австрийски сайта за запознанства, които обещават на своите потребители да ги свържат с идеалния партньор

ТЕКСТ Людмила Ханджийска

Любопитна да разбера дали сайтовете за запознанства по интернет са наистина ефективни, реших лично да проверя и в продължение на месец бях регистрирана в няколко от тях. Повечето от така наречените борси за необвързани използват тестове, които изследват личностните характеристики на потребителите и въз основа на тях подбират най-подходящите партньори. Направих необходимите тестове и скоро започнах да получавам информация за мъже, подходящи на моя характер. Установих контакт с няколко от тях и общувахме онлайн известно време, но за съжаление нито един не ме заинтригува повече и до реална среща не се стигна.

АЗ НЯМАХ КЪСМЕТ СЪС САЙТОВЕТЕ ЗА ЗАПОЗНАНСТВА, НО НА ДРУГИ ИМ БЕШЕ ПРОВЪРВЯЛО

Миряна Б. е искала да се запознае с нови хора. „Понеже съм чужденка, ми се стори по-лесно да създавам нови контакти по интернет.“ Тя дори стига до лична среща с трима потенциални партньори: „Външният вид е най-важният критерий. Когато харесаш някого на снимка, обикновено ти става симпатичен и при непосредственото запознанство – казва Миряна. – Тестовите не са решаващи, защото те не са точни и много лесно могат да бъдат манипулирани. Никои не се възприема като глупав или неспособен. Всеки се опитва да се представи в най-добрата си светлина и често преувеличава своите достойнства.“

Това е мнението и на Корина М., която също е била потребител в сайтове за запознанства. „При решението ни с кого да се срещнем на живо най-важен се оказва в крайна сметка албумът със снимки – точно както в истинския живот“, твърди бъдещата психоложка.

Петер Х. за разлика от Миряна не е чужденец, но докато учел в Технически университет, нямал възможност за контакти с много жени: „Сайтовете

за запознанства бяха идеалната възможност да се срещам с повече момичета.“

ЗАЩО СЪЗДАВАМЕ КОНТАКТИ ПО ИНТЕРНЕТ, КАТО МОЖЕМ ДА ГО ПРАВИМ В БАРА

Една от основните причини се крие в начина на живот на много от съвременните млади хора: те прекарват голяма част от времето си в работата или в нета и така ограничават възможностите си за запознанства с нови хора или потенциални партньори.

Миряна споменава и друга причина, която е също показателна за развитието на съвременното общество: „Когато заговориш някого в сайт за запознанства, от самото начало знаеш, че той също като теб търси партньор. Ако срещнеш някого в бара, не си наясно какво иска този човек... може обектът на твоя интерес да е примерно женен или да си търси само мимолетно развлечение.“

Онлайн запознанствата в крайна сметка изискват по-малко усилия и носят по-малко отговорности със себе си. Анонимността помага на срамежливите бързо да се отпуснат и така по-лесно да задоволят потребността си от общуване. За други интернет е идеалното място да се представят в различно амплуа. За трети виртуалните запознанства са просто начин за допълнителни забавления.

Известният философ Славой Жижек обобщава: „Сайтовете за запознанства са типичен белег на модерното общество: хората искат да обичат някого, без обаче да се излагат на риска да се влюбят и евентуално при това влюбване да бъдат отхвърлени или наранени.“ Любовта е състояние, при което човек губи контрол, а на това не се гледа с добро око в наши дни. В днешно време най-важни са самоконтролът и стремежът към съвършенство. Да се влюбиш в случаен човек се счита за твърде неразумно.

ЩАСТЛИВИ ОНЛАЙН

Двойките, събрали се благодарение на мрежата, са щастливи заедно. За тях няма значение как са се запознали – интернет е само средството, което им е помогнало да се намерят.

Интернет помага на някои хора да се открият, а на други не, както е и в реалния живот. И точно както в реалността, там дебнат опасности и рискове, затова известна доза предпазливост при общуването в мрежата никога не е излишна. ★

Wir treffen uns online

Interessante Singles! Wo trifft man sie? In einer Bar? Am Sportplatz? In der Stadtbücherei? Falsch! Man findet sie auf Parship.at, eDarling.at und noch dutzenden Singlebörsen, die versprechen, den perfekten Partner zu finden

TEXT Lyudmila Handzhiyska

Da ich sehr neugierig war, wie effizient diese Partnersuche ist, habe ich an mir selbst ausprobiert mir innerhalb eines Monats Partner-vorschläge zuschicken zu lassen. Die meisten sogenannten „seriösen“ Singlebörsen arbeiten mit Persönlichkeitstests, die unsere Werte und Interessen messen und dann die für uns passenden Partner finden. Ich war dann einige Zeit in Kontakt mit den Männern, die laut zwei dieser Singlebörsen mit mir am besten kompatibel wären. Keiner von ihnen hat nach meiner eigenen Einschätzung für mich gepasst und zu einem persönlichen Treffen ist es nicht gekommen.

ICH HATTE KEIN GLÜCK MIT DEN SINGLEBÖRSEN, ABER BEI ANDEREN HAT ES GEKLAPPT

Mirjana B. wollte einfach neue Menschen kennenlernen. „Ich bin ja eine Ausländerin und mir schien es über das Internet leichter, neue Kontakte zu knüpfen.“ Sie hat sich sogar mit drei potenziellen Partnern persönlich getroffen: „Das Aussehen ist das Entscheidende. Wenn dir die Person auf dem Foto sympathisch ist, würde sie dir meistens auch beim persönlichen Kennenlernen gefallen“ – meint Mirjana. – „Die Persönlichkeitstests sind nicht ausschlaggebend, da sie die Tatsachen leicht verfälschen. Niemand glaubt von sich selbst, dumm oder unfähig zu sein, alle wollen sich besser darstellen.“ Dieselbe Meinung hat die Psychologiestudentin Corina M., die auch einmal selbst die Singlebörsen benutzt hat. „Im Endeffekt macht dann aber doch das Fotoalbum den Unterschied, genau wie im richtigen Leben auch oder?“ – meint die junge Frau.

Peter H. dagegen ist kein Ausländer, aber da er auf der technischen Universität studiert, hat er nicht viele Möglichkeiten, mit Frauen ins Gespräch zu kommen: „Die Dating-Seite war einfach die perfekte Möglichkeit für mich, Frauen kennen zu lernen.“

WIESO DANN KONTAKTE ÜBER SINGLEBÖRSEN KNÜPFEN, WENN ES IN BARS ODER AN ANDEREN ORTEN AUCH GEHT?

Ein Grund ist sicherlich, dass die Menschen immer mehr Zeit beim Arbeiten und/oder am

Computer verbringen und dadurch wenige Möglichkeiten haben, neue Menschen bzw. potentielle Partner kennen zu lernen.

Mirjana B. hat einen weiteren Grund genannt, der viel interessanter und für die heutige Gesellschaft ausschlaggebend ist: „Wenn du bei den Dating-Seiten jemanden ansprichst, ist dir vom Anfang an klar, dass diese Person auf der Suche nach einer Beziehung ist, genau wie du. Wenn du jemanden in einer Bar triffst, weißt du nicht worauf er aus ist... vielleicht ist es ein Seitensprung, vielleicht ist der Mann verheiratet.“

Die online-Bekanntschaften sind im Endeffekt leichter zu knüpfen, verfügbarer und beliebiger. Die Anonymität gibt den Schüchternen die Möglichkeit sich zu öffnen und ihre Kommunikationsbedürfnisse zu befriedigen. Für Andere ist das die ideale Umgebung sich anderes zu präsentieren, als sie tatsächlich sind. Für Dritte ist es einfach ein Spielplatz.

Neuerdings habe ich einen ähnlichen Gedanken des berühmten Philosophen Slavoj Zizek gelesen: „Die Singlebörsen sind ein typisches Zeichen der modernen Gesellschaft: man will jemanden lieben, ohne das Risiko einzugehen sich zu verlieben und vielleicht dabei enttäuscht zu werden.“ Die Liebe ist ein Zustand, in dem man die

Kontrolle verliert und das entspricht nicht der Zeitgeist. Heutzutage geht es um Selbstkontrolle und Perfektion und sich in eine zufällige Person zu verlieben ist nicht angebracht.

GLÜCKLICH ONLINE

Die Internet-Paare, die ich getroffen habe, waren aber alles Andere als unglücklich. Ihr Glück war ganz real und sie empfanden das Internet nur als ein Tool, das ihnen geholfen hat, den anderen kennen zu lernen.

Anscheinend hilft das Internet, Einigen, sich zu treffen und Anderen eben nicht, genauso wie im richtigen Leben. Aber auch dort, wie im richtigen Leben, lauern Gefahren, und ein bisschen Vorsicht bei der Onlinekommunikation ist angesagt. ★

БЪЛГАРСКИ АРХИЕРЕЙСКИ
ПАРАКЛИС

„СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

1040 Wien, Klagbaumgasse 4

Тел./факс 01/581-30-04,

0699/195-85-481

www.orthodoxes-kloster.at

Програма за септември и октомври

Септември

Дата	Час	
3	18	Вечерно богослужение
	19	Вероучение – дискусия
4	10	Св. литургия
8	8	Св. литургия. Рождество на Пресвета Богородица
10	18	Вечерно богослужение
11	10	Св. литургия
14	8	Св. литургия. Кръстовден
17	18	Вечерно богослужение
18	10	Св. литургия
24	18	Вечерно богослужение
25	10	Св. литургия

Октомври

1	18	Вечерно богослужение
	19	Вероучение – дискусия
2	10	Св. литургия
8	18	Вечерно богослужение
9	10	Св. литургия
15	18	Вечерно богослужение
16	10	Св. литургия
19	8	Св. литургия. Св. Йоан Рилски Чудотворец
22	18	Вечерно богослужение
23	10	Св. литургия
26	10	Св. литургия. Св. Димитър Мироточиви
29	18	Вечерно богослужение
30	10	Св. литургия

Служи се на църковнославянски
и новобългарски език

ТРАДИЦИЯ

Св. Иван Кукузел

ТЕКСТ Доц. д.ф.н. Димитър Дунков

На 1 октомври православната църква чества паметта на св. Иван Кукузел (ок. 1280 – † 1370). Иван, или *Йоан* Кукузел, е сред най-видните представители на средновековната българска и европейска култура – певец, композитор, музикален теоретик и реформатор на православното пеене, създател на нов тип невмена нотация, т.е. невмено писмо, наречено на негово име – Кукузелево писмо.

Роден е около 1280 г. в село Джерманци, Дебърско, сега в Македония, а според други източници е роден в Драч/Дурас, в Южна Албания. Иван Кукузел от малък се прочува с музикалните си способности и е изпратен да учи в Императорската школа в Константинопол/Цариград. След завършването ѝ е назначен за протопсалт в Патриаршеската черква, което по онова време е най-високият музикален пост във Византия.

Прозвището му Кукузел идва от съчетанието на гръцката дума кукиа, зърна (или от гръцкото кукула – монашеска качулка), и старобългарската зелие. *Кукузелис*, така го наричали съучениците му в Константинопол заради скромния му начин на живот – хранил се само със зърна и зеле, пишат източниците.

Но отегчен от суетата в столицата, Иван Кукузел бяга от Константинопол и се установява във Великата лавра „Свети Атанасий“ на Атон, Света гора. Иван приема монашеството и остава до края на дните си на Атон.

В лаврата „Св. Атанасий“ той създава

най-хубавите си произведения – „Херувимска песен“, „Голямото исо“, „Антикантари“, химна „Хвалите Господ от небесата“ и много други творби, останали в златния фонд на православното пеене. Заради изключителния му глас съвременниците му са го увековечили с титлата „Ангелогласен“ и „Сладкопевец“.

Иван Кукузел вплита в православното пеене композиции и мотиви от тогавашния български фолклор, съчетава традиционното източноцърковно песнопееие със славянските напеви. Само най-добрите певци в Константинопол са могли да изпълняват произведенията на Иван Кукузел. Затова песнопенията му са наречени „Бич за певците“.

Най-популярното и лирично произведение на св. Иван Кукузел е „Полиелей на българката“. То е посветено на неговата майка. Според легендата тя му се явила на сън и го викала при себе си, като му пяла песента „*Мое дете мило, Иване, где си ми?*“.

Именно по тази българска народна песен от Южна Албания е създаден „Полиелей на българката“.

Във Великата лавра се съхраняват черепът на св. Иван Кукузел и чудотейната икона „Богородица Кукузелиса“, които са обект на поклонение от безчет поклонници.

1 октомври е и *Празник на българските певци и музиканти* – обявен е през 1980 г. по повод на 700-ата годишнина от рождението на св. Иван Кукузел. ★

Родна реч

Скъпи читатели, продължаваме темата за чуждите думи в нашия език от предишния брой.

Най-много поради историческите обстоятелства в българския са думите, дошли от турски – сред тях и до днес широко употребявани са *баир, тепе, тенджеря, казан, шише, торба, чанта, тебешир, тел, джам, дюшеме, черга, юрган, дюшек, яхния, мусака, кайма, баклава, локум, комишия, ерген, баджанак, куришум, будала, курдисвам* и мн. др.

От арабски сме взели *акъл, халва, джоб, инат, гурбет, кът, живак, кадифе, гайтан, везни, ракия, хамалин, берекет, фъстък, кило, алгебра, алкохол* и др.

От персийски пък са дошли думи като *бостан, гердан, чардак, чешима, чорба, нишесте, зарзават, серсем, пергел, пазар, чаршаф, пешкир, кюфте, мезе, патладжан* и др.

Рубриката води Йордан Гергов

Hl. Ivan Kukulzel

TEXT Dr. Dimitar Dunkov, Univ.-Doz.

Am 1. Oktober gedenkt die Orthodoxe Kirche Bulgariens des Hl. Ivan Kukulzelis (um 1280 – 1370). Ivan oder *Johann* Kukulzel ist einer der bekanntesten Vertreter der bulgarischen und byzantinischen Kultur im Mittelalter; er war Sänger, Komponist und Musiktheoretiker sowie Reformator des ostkirchlichen orthodoxen Gesanges. Ivan Kukulzel schuf außerdem eine neue Neumen-Notation, die seinen Namen trägt: die Kukulzelis-Neumenschrift. Neumen sind im Mittelalter übliche Notenhilfszeichen, noch vor Erfindung der Notenschrift.

Ivan Kukulzel wurde im Jahre 1280 im Gebiet Debär geboren; heute befindet sich dieses Gebiet in Makedonien. Anderen Quellen zufolge wurde er in Drač, dem heutigen Durres, in Albanien geboren.

Nachdem die musikalische Begabung des jungen Ivan Kukulzel erkannt wurde, schickte man ihn nach Konstantinopel, um dort die Kunst der Musik zu erlernen. In Konstantinopel absolvierte Ivan Kukulzel die Kaiserliche Hochschule und wurde zum Protopsalt, d.h. Obersänger der Patriarchatskirche Konstantinopels ernannt; Protopsalt ist in damaliger Zeit der allerhöchste musikalische Rang in Byzanz.

Der Beiname *Kukulzel* leitet sich ab vom griechischen Wort *kukiá*, d.h. „Körner“, sowie vom altbulgarischen *zelje*, d.h. „Kraut“. Und weil Ivan ein bescheidenes Leben führte und sich nur von „Körnern und Kraut“ ernährte, wurde er von seinen Mitschülern „Kukulzel“ genannt. Seine byzantinischen Zeitgenossen aber verewigten

ihn unter dem Titel *Angelophónos*, „Der Engelstimmige“ und *Melodos* „Der Honigstimmige“.

Von der Eitelkeit der Hauptstadt gelangweilt, floh Ivan Kukulzel auf den Berg Athos. Dort wurde er Mönch und blieb im Kloster des Heiligen Athanasius, bekannt als *Megisti Lavra*, bis zum Ende seines Lebens im Jahre 1370. Auf Athos schuf Ivan Kukulzel seine schönsten Werke – „Cherubims Lied“, „Antixantari“, „Der Große Iso“ u.a.

Ivan Kukulzel verwendete in seinen musikalischen Kompositionen Elemente und Motive aus den bulgarischen Volksliedern seiner Zeit. Er verbindet somit den traditionellen orthodoxen Gesang mit der slawischen Volksgesangkunst. Der Überlieferung nach konnten diese Gesänge nur wirklich erfahrene Sänger aufführen. Weil dies so schwierig war, wurden Ivan Kukulzel und seine Werke auch „Sängerpeitsche“ genannt.

Das populärste und am meisten lyrische Werk Ivan Kukulzels trägt den Titel „Polyeleus für die Bulgarin“ und ist seiner Mutter gewidmet. Der Legende nach ist sie ihm im Traum erschienen und hat ihn mit dem Lied „Wo bist Du, mein liebes Kind, Ivan?“ gerufen. So nahm Kukulzel dieses bulgarische Volkslied aus Südalbanien als Basis für seinen Gesang „Polyeleus“.

Der 1. Oktober gilt in Bulgarien als Tag der Sänger und Musikanten und wurde im Jahr 1980 eingeführt, und zwar anlässlich des 700. Jahrestages der Geburt Ivan Kukulzels. ★

Немски в СВОБОДНОТО ВРЕМЕ

Von jemandem; von etwas die Nase voll haben

Mit der umgangssprachlichen Wendung wird ausgedrückt, dass man einer Person oder Sache (sehr) überdrüssig ist. Die Redewendung geht wohl davon aus, dass bei bestimmten Reaktionen die Nasenschleimhäute allergisch anschwellen und Schleim absondern.

Nach drei Wochen hatten die Profis die Nase voll vom Trainingslager.

Das Mädchen hatte die Nase voll von den Lügen ihres Freundes.

Дойде ми до гуша

В буквален превод от немски изразът означава „да ми се напълни носа“, когато вече не можеш да понесаш някого или нещо. Свързва се с отделянето на слюз от носа при алергична реакция. На български подходящ превод е „дойде ми до гуша“.

След три седмици в тренировъния лагер на спортистите им беше дошло до гуша.

На девойката ѝ дойде до гуша от лъжите на приятеля ѝ.

БЪЛГАРСКА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
„СВ. ИВАН РИЛСКИ“
1040 Wien, Kühnplatz 7
Тел. 01/894-72-49, 0664/224-43-70
www.bok.at, info@bok.at

Програма за септември и октомври

Септември

Дата Час

1	Начало на църковната нова година
4 10,15	12-а неделя след Петдесетница. Златоустова св. литургия. Енор. кафе
8	Рождество Богородично (Разрешава се риба.)
11 10,15	Неделя пред Въздвижение. Злат. св. лит. Енор. кафе
14 10–12	Въздвижение на честния кръст Господен (Кръстовден) (Строг пост. Църквата е отворена, за да се помолите и да си запалите по свещ.)
17	Св. мчци София, Вяра, Надежда и Любов
18 10,15	Неделя след Въздвижение. Злат. св. лит. Енор. кафе
20 18–19	Записване за групата по вероучение
25 10,15	1-ва неделя след неделя подир Въздвижение. Злат. св. лит. Енор. кафе (Службата се посвещава на нашите ученици, студенти и специализанти за успешна учебна година.)
27 18–19	Записване за групата по вероучение

Октомври

1	Покров Богородичен
2	2-ра неделя след неделя подир Въздвижение
4 18	Час по вероучение за деца
9 10,15	3-та неделя след неделя подир Въздвижение. Злат. св. лит. Енор. кафе
16 10,15	4-та неделя след неделя подир Въздвижение на св. отци от 7-ия вселенски събор. Св. лит. Енор. кафе
18 18	Час по вероучение за деца
19 10,15	Св. Иван Рилски. Храмов празник. Молитва за България. Празнична св. лит.
23 10,15	6-а неделя след неделя подир Въздвижение. Злат. св. лит.
26 10,15	Св. вмчк Димитрий Солунски (Димитровден) (Разрешава се риба.) Национален празник на Р Австрия. Злат. св. лит. Енор. кафе
30 10,15	5-а неделя след неделя подир Въздвижение. Злат. св. лит.

Възможност за изповед – всяка неделя след предварително уговорен час по телефона

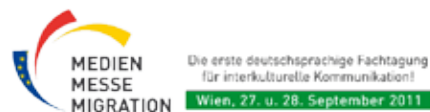
Das Buch „Die Liebe“ überrascht uns mit einer neuen, interessanten Philosophie voller Sensitivität, Sensibilität und Gedankentiefe. Man weiß nicht, was man mehr bewundern soll: Die Logik, den charmanten philosophischen Blick oder die weisen Worte. Man kann Satz für Satz genießen wie einen guten reifen Wein. Lassen Sie sich von der Mira Niko (das Pseudonym der aus Bulgarien stammenden Schriftstellerin Dragomira Nikoff) in Welt, um die vielen Fragen der Liebe entführen. Das Werk knüpft mit eigenem modernem Denkansatz an das Werk von Erich Fromm „Die Kunst des Liebens“ an. Das Buch erscheint zum ersten Mal auf Bulgarisch im Jahr 2000 (Verlag „Litera Print“ AD, Stara Zagora) „Die Liebe“ ist ab Ende September über Amazon erhältlich. ISBN 978-3-85040-200-2

**14. – 28. 11. 2011
VIENNA ART WEEK 2011:
REFLECTING REALITY**

„Reflecting Reality“ als Motto der siebten Vienna Art Week stellt aktuelle Verbindungslinien zwischen Wien als internationaler Kunstmetropole und ihrem Weltruf als Stadt der Psychoanalyse her. Das vom Dorotheum initiierte und vom Art Cluster Vienna veranstaltete Kunstfestival widmet sich 2011 in einer Reihe von Ausstellungseröffnungen, Podiumsdiskussionen, Galerienführungen, Performances sowie Veranstaltungen der Off-Szene der Interpretation von Kunst als Reflexionsmechanismus einer zunehmend komplexen Realität.

Infos unter www.viennaartweek.at/2011/

**27. – 28. 9. 2011
MEDIEN.MESSE.MIGRATION UND
ÖSTERREICHISCHE MEDIENTAGE**
Wiener Stadthalle, Halle F

Seit 2008 veranstaltet M-MEDIA die Medien. Die Messe schafft einen Überblick über die umfangreiche Medienlandschaft in den ethnischen Communities in Österreich. Sie ist eine Plattform für österreichische Marketing-, Werbe- und PR- Agenturen, die im Bereich „Ethnomarketing“ und „Interkulturelle Kommunikation“ tätig sind sowie für Institutionen, die sich mit Migranten und Integrationsprojekten befassen.

2011 wird die Medien.Messe.Migration zum ersten Mal Bestandteil der traditionellen „Österreichischen Medientage“ sein.

Weitere Infos unter www.m-media.or.at/medienmesse

**6. 10. 2011, 19.00 ч.
БКИ „Дом Витгенщайн“**

**КОНЦЕРТ ПО ТВОРБИ
НА П.И.ЧАЙКОВСКИ И
С.В.РАХМАНИНОВ**

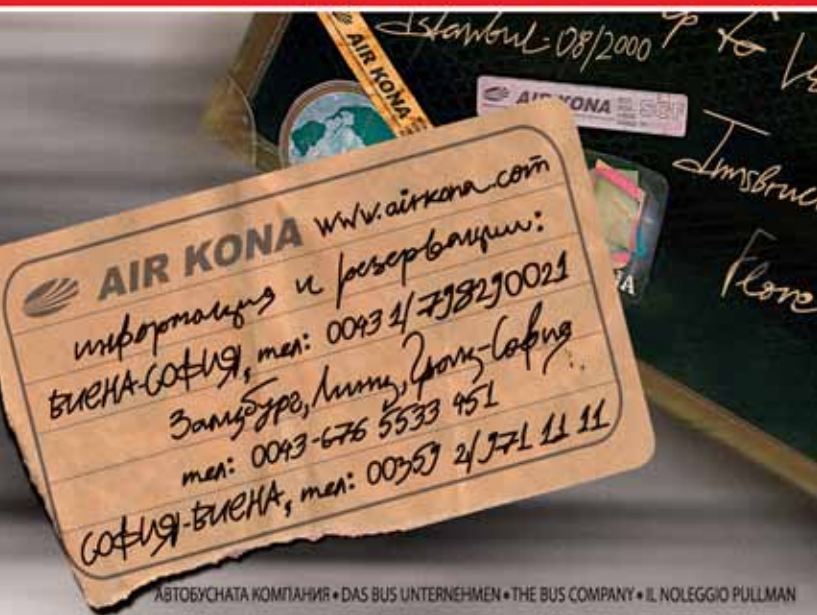
Българският баритон Руси Ников (в дясно) и руският пианист Павел Качнов ще представят избрани руски романси от П.И.Чайковски и С.В.Рахманинов.

**bis 15. 11. 2011
„EROBERN - ENTDECKEN - ERLEBEN“ IM RÖMERLAND CARNUNTUM**

Die Region „Römerland Carnuntum“ war aufgrund ihrer geographischen Lage immer wieder Austragungsort europäischer Geschichte. Mit der Niederösterreichischen Landesausstellung 2011 schreibt die Region nun Museumsgeschichte: Erobern, entdecken und erleben Sie Petronell-Carnuntum, Bad Deutsch-Altenburg und Hainburg a. d. Donau! Neben Ausstellungen gilt es auch die Region mit ihrer einmaligen Naturlandschaft zu erobern, zu entdecken und zu erleben. Dazu stehen Ihnen Zug, Schiff, Leihfahrräder, E-Mobilität sowie 380 Kilometer Rad- und 180 Kilometer Wanderwege zur Verfügung. Infos unter www.noelandesausstellung.at

**VIB: Öffnungszeiten täglich 6:30 - 21:00
1030 Wien, Erdbergstrasse 200 A, Tel. 01 - 798 29 00 - 0***

АВТОБУСНАТА КОМПАНИЈА • DAS BUS UNTERNEHMEN • THE BUS COMPANY • IL NOLEGGIO PULLMAN

СПРАВОЧНИК

ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Посолство на Р България
1040 Wien, Schwindgasse 8
01/505-31-13

Консулска служба
1040 Wien, Schwindgasse 8
01/505-31-13
konsulat@embassybulgaria.at
www.mfa.bg

Търговско представителство на
Р България
1040 Wien, Rechte Wienzeile 13
01/585-40-05

Постоянно представителство на
Р България към ОССЕ
1040 Wien, Rechte Wienzeile 13/1
01/585-66-03

„Българите в Австрия“ можете да закупите от следните магазини:

Teleconcept
1040 Wien, Margaretenstrasse 8

BG Shop
1050 Wien, Schönbrunner Strasse 55

Български стоки
1100 Wien, Laaer-Berg-Strasse 3

Български магазин
1150 Wien, Marzstrasse 36

Български стоки
1160 Wien, Ottakringerstrasse 86

Български магазин
1160 Wien, Maroltingergasse 100

Mag. Zlatka Bojtcheva

GERICHTS- UND
KONFERENZDOLMETSCHERIN
Bulgarisch, Russisch, Italienisch
1050 Wien, Pilgramgasse 11
Mobil 0664/355-72-62
E-Mail zlatka_bojtcheva@hotmail.com

Mag. Vessela Makoschitz

ALLGEMEIN BEEIDETER GERICHTS-
DOLMETSCHER FÜR BULGARISCH
1060 Wien, Luftbadgasse 11/1
Tel. 0664/412-67-25, Fax 01/585-20-68
E-Mail Vessela.Makoschitz@chello.at

Mag. Hristina Wolfsbauer

GERICHTSDOLMETSCH UND
ÜBERSETZERIN FÜR BULGARISCH
1020 Wien, Heinestr. 24-28/3/29
Tel. 01/212-53-80, Fax 01/219-78-04,
Mobil 0676/498-73-60

Mag. Dora Ivanova

GERICHTSDOLMETSCHERIN
BULGARISCH UND RUSSISCH
1040 Wien, Margaretenstr. 21/1/4
Tel. 01/586-63-43, Fax 01/586-22-69,
Mobil 0676/421-39-10
E-Mail dora.ivanova@chello.at
http://dora.ivanova.at

COMPUTERREPARATUR

Schnell und günstig
Tel. 0650/338-76-52

УРОЦИ ПО МАТЕМАТИКА

Давам уроци по математика на
ученици от 4. до 9. клас
Моб. тел. 0664/208-40-92

Mag. Анета Писарева

Финансов консултант
Банкови кредити, застраховки,
автомобилни регистрации, капи-
таловложения, влогове
Покупко-продажби на имоти,
наем, квартири
Тел. +43 (6991) 958-04-21
a.pissareva@financecoaching.at

MUSIKHAUS ILIEV

Verkauf, Kauf und Tausch von
sämtlichen Musikinstrumenten
1150 Wien, Mariahilferstr. 193
Tel. 01/895-95-95, Fax 01/897-90-38
E-Mail office@musikhaus-iliev
www.musikhaus-iliev.at

NK-BUCHHALTUNGS OG

Firmengründung, Buchhaltung,
Lohnverrechnung, Jahresabschluss
Wir sprechen Ihre Sprache: Bulga-
risch, Serbisch, Russisch, Deutsch
Tel. 01/971-30-28, 0676/360-23-18,
0650/72-72-220

КОРЕКТУРИ И РЕДАКЦИЯ НА ТЕКСТ

Четем дипломни работи, доку-
менти и др. – пълна редакция и
корекция (български-немски,
немски-български)
Качество и бързина
Цени по договаряне
Тел. 0699/190-11-734

LGS PERSONAL MANAGEMENT- & PERSONALBERATUNG

Mag. Iskra Kostadinova
Personalberaterin
1010 Wien, Lichtenfelsgasse 5
Tel. 0043 (1) 405-52-13/13
Fax 0043 (1) 408-40-03
E-Mail iskra.kostadinova@lgs-personal.at
www.lgs-personal.at

КУЛТУРА, ОБРАЗОВАНИЕ

Български културен институт
„Дом Витгенщайн“
1030 Wien, Parkgasse 18
01/713-31-64
www.haus-wittgenstein.at

Българо-австрийско училище за
занимания в свободното време
„Св.св. Кирил и Методий“
1040 Wien, Kühnplatz 7/10
0699/818-44-088
www.bulgarische-schule.at

КАФЕНЕТА, РЕСТОРАНТИ

Кафе-ресторант „Капучино“
1050 Wien, Ziegelofengasse 17

Ресторант „Плевен“
1050 Wien, Kohlgasse 19

Ресторант „Тракия“
1200 Wien, Marchfeldstrasse 7

Кафене „Русе“
1070 Wien, Kaiserstraße 80

ВАЖНИ НОМЕРА

Полиция – 133
Пожарна – 122
Бърза помощ – 144
Дежурен лекар – 141
Изтичане на газ – 128
Гражданска защита – 112
Здраве – 142
Случаи на отравяне –
01/406-43-43
Планинска спасителна служба –
140
Поправки по домовете – 1704
Проблеми с автомобила по
време на път – 120, 123
Аварийна служба – 123
Работно време – аптеки – 1550
Влакови справки – 1717
Точно време – 1503

Знаете ли...

всичко за българските реки

1. Коя е най-дългата река на
територията на България?

- а) Струма
- б) Искър
- в) Ропотамо

2. В кое море се влива Стру-
ма?

- а) Егейско море
- б) Бяло море
- в) Черно море

3. От коя планина извира
Янтра?

- а) Витоша
- б) Рила
- в) Стара планина

4. Коя е най-пълноводната
река в България?

- а) Тунджа
- б) Осъм
- в) Марица

5. Коя от реките не минава
през Дунавската равнина?

- а) Лом
- б) Места
- в) Вит

1. б; 2. б; 3. в; 4. в; 5. б
ОТВОРИ

Der Schutzengel für Ihren Motor:
OMV BIXXOL mit der Engine Protection Garantie*

OMV
BIXXOL
motor oil

Jetzt abschließen &
3x1 Jahr gratis
tanken gewinnen!

Die neue ENGINE PROTECTION GUARANTEE.

OMV BIXXOL bietet Ihnen die Engine Protection Garantie (EPG), die den Austausch oder die Reparatur Ihres Motors im Falle eines Motorschadens durch Ölprobleme übernimmt – innerhalb der Laufzeit von EPG. Jetzt beitreten und 3x1 Jahr gratis tanken gewinnen!

Nähere Details und Informationen zu den Allgemeinen Geschäftsbedingungen finden Sie unter: www.omv-bixxol.com

* Motorschutzgarantie

Mehr bewegen.
OMV